

BŘEZEN
2015

LEDOVÁ PRAHA | REPORTÁŽ (4)

5. PS DĚČÍN | SEZNAMTE SE (10)

POZNEJ JEVIŠOVICE! | GEOPOZVÁNKA (14)

HUDEBNÍ VÍKEND V DIVADLE ZA PLOTEM

Zároveň s Ledovou Prahou a koncertem Děti dětem probíhala poslední lednový víkend tradičně v Praze i dvě republiková finále Pionýrského Sedmikvítku, kterými byl ročník 2014–2015 uzavřen: Dětská Porta (folk a country) a Melodie (ostatní žánry kromě rocku).

Jak se tento hudební víkend podařil, se dočtete na straně 7, tato stránka patří

red

foto na titulní straně: PS Vysočina Svitavy

Máme se na co těšit

Březen je měsíc plný očekávání, ať už proto, že jsou před námi akce jako Kamínka nebo Pionýrské pětadvacítky, v květnu pak Květinový den... nebo proto že je ve vzduchu cítit jaro a na jaře už všichni myslíme na léto a na to, co přináší.

Toto číslo Mozaiky bylo ale připravováno ještě v únoru, takže se v něm vracíme ještě k velkým akcím, které proběhly na přelomu ledna a února, ale již se nepodařilo je promítnout do únorového vydání. Na straně 4 a 5 se tak dočtete, jaké zážitky letos měly pionýrské oddíly na Ledové Praze, a na stranách 2 a 7 okusíte alespoň zprostředkovaně atmosféru republikových finále Dětské Porty a Melodie, která probíhala souběžně s „Ledovkou“ a koncertem Děti dětem.

Přelom zimy a jara je ale patrný i ve vašich zprávách v Sami o sobě či na závěrečné straně, která je plná zimních fotek z jarních prázdnin... Ale dost o Mozaice, hlavní jste vy, její čtenáři. Za celou redakci vám proto přejí, abyste si to březnové probouzení přírody a první jarní výpravy skvěle užili!

Jakub

KVĚTINOVÝ DEN SE BLÍŽÍ – ZAPOJTE SE!

Už jste se přihlásili na Český den proti rakovině (13. 5. 2015)? Pokud ne, je nejvyšší čas! Stačí kliknout na kytičku na www.pionyr.cz a dozvíte se víc.

KALENDÁRIUM | nabídkový plán akcí a soutěží

28. 3. 2015	O putovní pohár Zlaté růže	České Budějovice	Jihočeská KOP
10.–12. 4. 2015	Kamínka	Plzeň	Pionýr
17. 4.–17. 5. 2015	Pionýrská „25“	Celá ČR	Pionýr
5.–7. 6. 2015	40. ročník branné hry Cesta odhodlání	Kokořínsko	PS Střelka Kostelec nad Labem
12.–14. 6. 2015	RESET – Republikové setkání Pionýra	Praha	Pionýr
13.–15. 11. 2015	Konference o činnosti Pionýra	Mladá Boleslav	Pionýr

NABÍDKA OTEVŘENÝCH AKCÍ PS, mimo „Pionýrských 25“

20.–22. 3.	VOČkaři – Plzeňská zákoutí	Plzeň	PS Březová
18. 4.	VOČkaři – Cheb	Cheb	PS Březová
18. 4.	O Český pohár v ringu	Dolní Slivno	1. PTS Dolní Slivno
18. 4.	O Jineckého pěšce	Jince	PS Jince

NABÍDKA VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ PVC

Hlavní vedoucí tábora

13.–15. 3., 11. 4.	Ústí nad Labem	Ústecké PVC
27.–29. 3., 26. 4.	Mrtník	Středočeské PVC
24.–26. 4., 23. 5.	Skavsko	Olomoucko-zlínské PVC
7.–10. 5.	Újezd u Plánice	Plzeňské PVC
7.–10. 5.	Nýdek – Hluchová	Moravskoslezské PVC

Zdravotník zotavovacích akcí

20.–22. 3., 10.–12. 4.	Brno	Jihomoravské PVC
10.–12. 4., 17.–19. 4.	Ostrava	Moravskoslezské PVC
10.–12. 4., 24.–26. 4., 29.–30. 5.	Ústí nad Labem	Ústecké PVC
15.–17. 5., 22.–24. 5., 30.–31. 5.	Kladno	Středočeské PVC
28.–30. 8., 11.–13. 9., 23.–25. 10.	Újezd u Plánice	Plzeňské PVC

Vedoucí dětského kolektivu

24.–26. 4., 22.–24. 5., 5.–7. 6.	Horaltice	PVC KO Vysočina
----------------------------------	-----------	-----------------

MOZAIKA PIONÝRA – vydává Pionýr, z. s. pro svou vnitřní potřebu. | Uzávěrka tohoto čísla: 15. 2. 2015. | Kontakty: Pionýr, Senovážné nám. 977/24, Praha 1, PSČ 116 47, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101; e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o spolku Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz. | Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů .doc nebo .rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk (300 ppi – pro použití v tisku ve velikosti 1:1). | Odpovědný redaktor: Jakub Kořínek. Grafická úprava: Matěj Feszanik – www.feszani.cz | Tisk: BOFTISK Nymburk. | Distribuce: Postservis. | V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. | Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

PS Vysočina Svitavy na Ledové Praze	1
Hudební víkend v Divadle Za plotem fotoreportáž	2
Ledová Praha reportáž	4
Pionýrská Pětadvacítka výročí	6
Křeček čumí dementně, otrávil ho decentně reportáž	7
Sami o sobě zprávy ze spolku	8
5. PS Děčín seznamte se	10
Lední medvěd námět na rukodělnou činnost	11
LTŠ pro příznivce rukodělných aktivit vzdělávání	12
Bázlivý Bořivoj o dětech trochu jiných	13
Zase o trošku více... poznej Jevišovice! geopoizvánka	14
Co se chystá RESET	15
Připravit, pozor... obsah činnosti	16
O čem je řeč na krajských konferencích obsah činnosti	17
Březen, za kamna vlezem? Pionýr 1990	18
Komunismus a fašismus jedno jsou železná koule u nohy	20
Zprávy z orgánů Pionýra informace	21
Na Ústecku je nám blaze výkop z naší KOP	21
Benefiční akce fundraising	21
Trocha teorie „újm“ právní posilovna	22
Kaleidoskop výročí a zajímavosti	23
Zimní „jarky“ tematická fotostránka	24

PS Beroun-Závodí

PS Březová

LEDOVÁ PRAHA

Letošní ročník Ledové Prahy se z hlediska účasti mimořádně povedl – nabídku volných či zlevněných vstupů do pražských muzeí, památek a dalších zajímavých míst využilo zhruba 14 000 účastníků. Mezi nimi i mnozí pionýři. Někteří z nich se se čtenáři Mozaiky podělili o své zážitky, protože ale tato dvoustrana nepojme jejich zprávy celé, jsou zde jen úryvky – jejich plné znění najdete na www.ledovapraha.cz.

PS BEROUN-ZÁVODÍ

... Při vstupu do prostor Pražského hradu jsme měli velké štěstí. Na vlastní oči jsme viděli střídání hradní stráže, které probíhá v každou celou hodinu. Po chvíli zdržení procházíme Hrad a směřujeme ke Katedrále sv. Víta. Opět jsme měli trochu štěstí, neboť zde nebylo ještě mnoho lidí a my si v klidu a pohodě procházeli chrám. ... Pět století historie ožívá ve Zlaté uličce. Vidíme příbytek střelce z družiny císaře Rudolfa II., středověkou krčmu, zlatnickou dílnu, pracovnu známé pražské věštkyně Madame de Thébes či alchymistickou dílnu. ... V Muzeu Policie ČR potkáváme policisty i četníky v dobových uniformách. Příslušníci kriminálky nám ukazují, co všechno se musí zkoumat, jak vyhledávají stopy, které postupně zkoumají. Další zajímavostí je pak daktyloskopie, kde si můžeme udělat otisk svého prstu. Odborníci z Kriminologického ústavu Praha pro nás připravili hru „Kdo je pachatel?“, která prověřila postřeh a naši pozornost. Někteří z nás si i vyzkoušeli to, zda máme dobrou paměť a dokážeme sestavit identikit – portrét pachatele podle výpovědi svědka. ... Kromě toho jsme si zasoutěžili i v malých skupinkách, kdy jsme vyplňovali test, který prověřil, zda víme, jak se chovat bezpečně v silničním provozu, nebo jak předcházet dalšímu možnému ohrožení například cestou ze školy. ...

Květa Hrbáčková

PS BŘEZOVÁ

... Jako první jsme si prošli Pražský hrad, prohlédli si výstavu a občůdky ve Zlaté uličce a došli do Katedrály sv. Víta, kde jsme mohli obdivovat architekturu gotické doby a rozlehlost celého objektu. Odtud nás metro dovezlo do Muzea pražských pověstí a strašidel, kde jsme se dozvěděli mnoho o pověstech staré Prahy. Výstava zde byla velice zajímavá a náš čas rychle ubíhal. K večeru následoval

přesun na Staroměstské náměstí, kde jsme si prohlédli Orloj, někteří z nás dokonce vystoupali na věž Staroměstské radnice. Odtud byl krásný výhled na stmívající se a světlý ožívající Prahu. ...

Naši první sobotní zastávkou byly ateliéry Barrandovského studia. Právě zde probíhala výstava k pohádce Tři bratři. Poslechli jsme si pár historek z natáčení, prohlédli kulisy a každý se zastavil nad propracovanou loutkou vlka. Bylo nám vysvětleno, jak se vlk v pohádce ovládal a kolik lidí k tomu bylo potřeba. ... Po výborném obědě nás čekalo 1. české muzeum čokolády. Zde jsme zjistili, jak výroba čokolády probíhá, co je k tomu potřeba, a samozřejmě jsme několik druhů čokolád ochutnali.

... jsme se rozdělili na skupiny, jedna odešla na koncert Děti dětem a druhá se procházela po Praze. ... vyšla na Petřín a pokochala se výhledem na Prahu. Umělecky založení z nás si prohlédli výstavu obrazů v Gallery of Art Prague. ...

Jana Nováková

PS HRÁDEK

... V Praze jsme navštívili pamětihodnosti Pražského hradu. Například Katedrálu svatého Víta nebo Zlatou uličku. Radost všem udělal pobyt v Muzeu hraček. Se zájmem se setkala podívaná na výměnu hradní stráže. Na Staroměstském náměstí jsme museli upravit program, protože děti se raději podívaly na vyrábění obrovských bublin, které kolem nich poletovaly. ... Přesunuli jsme se na Vyšehrad a odtud do Muzea policie. I zde byla pěkná nabídka pro děti i dospělé. V chladném počasí jsme se rychle vrátili přes Nuselský most ke Kongresovému centru, kde už se připravoval koncert pod názvem „Děti dětem“. ... Překvapením pro nás byla zpěvačka Hanka Melcrová, která je rodačka z Hrádku a zpívá se skupinou „Y?“. Před koncem koncertu se všichni účastníci propojili svítilnicí náramky,

ze kterých udělali barevné vlny. ... Mnozí po cestě domů v autobusu usnuli, ale doma o celé akci nadšeně vyprávěli.

Vlasta Vasková

PS MLADOST HRADEC KRÁLOVÉ

... je ten správný čas vyrazit na Ledovou Prahu, na akci, na kterou se těšíme celý rok. ... jsme se vydali na první dobrodružství. A to směr Barrandovská studia. ... Viděli jsme kostymérny, rekvizity, nahrávací studia, kulisy a mohli si vyzkoušet spoustu zajímavých věcí. ... Ze studií jsme se vypravili směr Petřín, odměnou nám byla lanovka, to vám byl zážitek a ten výhled, naprostá paráda. Vyšplhali jsme se až do výšin Petřínské rozhledny, dokonce i ti, co mají strach z výšek, takže jsme se zase překonali.

Po Petříně už nás čekalo kaleidoskopické kino a zrcadlový labyrint. Což je věc, o které jsme si hodně četli, ale moc jsme si to neuměli představit a můžeme říct, že to byla fakt paráda

... nastal čas na Muzeum Karla Zemana. Najednou jsme se ocitli v Cestě do Pravěku a na dvoře se objevila Ukradená vzducholoď...úžasné. Obdrželi jsme křížovky s úkoly, kde po vyplnění dostaneme klíč, tedy číselnou kombinaci k otevření truhly s pokladem, což je něco pro nás...POKLÁÁÁÁÁD! ...

Po obědě se nám už nikam nechtělo, ale štěstí, že máme vedoucí, které na naše knourání neslyší a dokopaly nás až do Muzea PČR. To vám byla podívaná, krom těch super zbraní, mrtvol a zásahové jednotky v akci nás čekalo i vyšetřování, snímání otisků, zkoušení výstroje... fakt moc super, kdo jste ještě nebyl, určitě jděte.

Cestou z Muzea PČR na koncert Děti dětem nás čekala další výzva, v oddíle máme pár jedinců, co se bojí výšek i mostů, a nejkratší cesta z muzea do Kongresového centra je přes Nuselský most – tedy most sebevrahů, no...pořádná výška. Ale i to jsme zmákli...

Psohlavci

PS Hrádek

PS Mladost Hradec Králové

PS Paskov

PS Záře, Praha

PS PASKOV

... Prohlídku města jsme zahájili návštěvou Orloje a po ní nás čekalo Muzeum voskových figurín, ve kterém jsme potkali nejednu celebritu. Následovalo Muzeum kostek, v němž jsme obdivovali nejen budovy, ale i auta a další předměty postavené ze známé stavebnice Lego. Muzeum Policie ČR nás přivítalo bohatým doprovodným programem. Děti se mohly setkat s policistou z doby první republiky, vyzkoušet si své znalosti o bezpečném pohybu v silničním provozu nebo nahlédnout do tajů daktyloskopie. Páteční den jsme zakončili prohlídkou Muzea železnice.

V sobotu ... jsme se vydali na Pražský hrad, který jsme si i přes intenzivní sněžení důkladně prohlédli. Potom nás čekala návštěva Muzea hudby, kde jsme mohli obdivovat mnoho rozličných hudebních nástrojů z různých historických období. Po obědě jsme zamířili do Muzea Karla Zemana. V tomto muzeu byla pro děti připravena hra, na jejímž konci musely odkódovat truhlu, ve které na každého čekala odměna ve formě placky. Před večerním koncertem jsme stihli ještě návštěvu Muzea panenek Barbie, Monster High a autíček.

... Sbalené krosny jsme uschovali na hlavním nádraží. Poté jsme se vydali do kaleidoskopického kina a zrcadlového bludiště, kde jsme se opravdu pobavili, protože najít cestu ven byl skutečně oříšek. Slunečné počasí přímo vybízelo k výhledu na Prahu z výšky. Proto naše kroky vedly na věž Staroměstské radnice, ze které jsme měli stovžatou Prahu jako na dlani. ...

za oddíl Mušata, **Lucie Šprochová**

PS ZÁŘE, PRAHA

... Nejprve jsme proťapali vrch Vítkov, Národní památník zevnitř jsme si ovšem nechali ujít, protože jsme na něj byli moc ranní ptáčata (ještě neměli otevřeno). Vynahrádili jsme si to bohatou expozicí v Armádním muzeu (pod kopcem). Tady se dětem líbilo.

... Cestou jsme potkali zábavné zpestření ve formě obřích bublifuků – skoro to vypadalo, že už další program nebude třeba. :-)) Na Můstku jsme se hromadně „ztratili“ v zrcadlovém labyrintu a u kaleidoskopického kina. Hned vedle, v Rytířské ulici, na nás čekala výstava Barbie, Monster High a autíček. ... Pak jsme se vydali na Staromák a zjistili, že zbývá

asi 20 minut do Orloje – tak jsme si vyšlápli radniční věž a většina z nás pak díky této podívané stejně Orloj prošvihla – nevdá!

Pokračujeme dál na Karlův most – do Muzea a taky nakrmit racky a labuť. ... Pak nás čekala Kampa a procházka přes Most legrů jsme zapadli do poslední expozice – Náprstkova muzea. ...

PS Záře

PS JINCE

... V pátek dopoledne se účastníci prošli po Vyšehradě a jeho okolí a navštívili Muzeum Policie. Novinkami zde byly například interaktivní výstava pro děti a dospělé Devatero pohádek Karla Čapka nebo výstava Kriminologického ústavu Praha Ve víru kriminalistické vědy a výzkumu. Naši účastníci úspěšně vyřešili případ vraždy. Odpoledne část výpravy strávila v Armádním muzeu Žižkov a v areálu Národního památníku na Vítkově. Zde po prohlídce expozic využili krásného, i když větrného počasí a nechali se vyvézt na vyhlídku na střeše památníku. Překvapilo nás, co všechno se z tohoto místa jevílo jako na dlani.

Další výlet se uskutečnil v neděli 1. února. V Modré škole poblíž stanice metra Háje probíhal čtvrtý (poslední) den PragoFFestu. Členy naší výpravy zajímaly především počítačové hry, trenážery aut, japonské šachy, dabování zahraničního kresleného filmu z angličtiny do češtiny a další atrakce.

Část výpravy si prohlédla Pražský hrad a jeho okolí, ostatní se vydali do botanické zahrady Na Slupi. Tady se jinečtí pionýři věnovali skleníkům, obdivovali pěkné kvetoucí orchideje, rybičky, bílé papoušky kakadu, kaktusy a řadu dalších rostlin.

Nenechali si poté ujít ani toulky historickými částmi hlavního města, vycházku na Staroměstské náměstí s orlojem, Muzeum útrpného práva v Celetné ulici, Karlův most ani tajuplné uličky Starého města.

Miroslav Maršálek

PS VYSOČINA SVITAVY

... bez batohů, občerstvení, jsme vyrazili: „Za pohádkou“. První zastávkou byl Pražský hrad – chrám Svatého Víta je krásný zvenku i uvnitř, stihli jsme výměnu stráží, navštívili Zlatou uličku a Starý královský palác. Přejeli

jsem na Barrandov, na výstavu k pohádce Tři bratři. Tady jsme byli nadšení vlkem, ale asi bychom nechtěli být na místě Karkulky. Další zastávka byla pro mnohé překvapení, které skončilo obrovským nadšením. Jízda na bobovce byla skvělá. Jak zakončit pohádku? Třeba pohádkovým pohledem na noční Prahu z věže Staroměstské radnice.

V sobotu jsme se vydali za technikou, téměř celý den jsme strávili v Technickém muzeu. Sfárali jsme do dolů a prohlédli si práci horníků, pak jsme se rozběhli do všech výstavních sálů. Kluci strávili nejvíce času mezi auty a motorkami, děvčata mezitím objevila kouzlo fotografie, astronomii, hry... byla toho spousta. Poté zamířila skupinka mladších do Muzea kostek, starší mezitím obdivovali závod horských kol Downmall 2015. Sobotní večer jsme již tradičně strávili na koncertu Děti dětem, letos s úžasnou atmosférou. ... Neděle – uklidit, sbalit a hurá na poslední naši cestu po Praze, tentokrát „Dopravní“. Lodičky na Vltavě, Pražské Benátky jsou vždycky krásné a zajímavé. V Království železnic si přišli na své všichni... a pak už jen nasednout do skutečného vlaku.

Alena Petřelová

HODNOCENÍ ÚČASTNÍKŮ

Každá výprava, která se účastnila Ledové Prahy, se mohla o své dojmy z akce podělit vyplněním dotazníku na internetu. Co nám vaše odpovědi řekly?

Celkově si od vás Ledovka vysloužila skoro čistou jedničku (1,25). Kromě známkování nám odpovídající sdělili, kde všude byli (to tu ale vypisovat nebudeme), dozvěděli jsme se, že většina z vás se o akci dozvídá z internetu a z Mozaiky, ale dost často také od kamarádů. Mnozí odpovídající také napsali, co by rádi v budoucnu viděli v nabídce Ledové Prahy. Šlo například o Muzeum nočníku a toalet, Betlémskou kapli, pražské letiště, divadla, ZOO Praha, Planetárium, Památník národního písemnictví, Podolská vodárna, letohrádek Hvězda i lezecké stěny a další možnosti využití.

Celkově nejen známkami, ale i komentáři účastníci akcí chválili děkovali a určitě se na ni chystají i příští rok...

PS Jince

PS Vysočina Svitavy

PIONÝRSKÁ PĚTADVACÍTKA aneb oslavme výročí pohybem

Máte už přihlášenou svoji akci k pionýrským pětadvacítkám? Ne? Tak to máte nejvyšší čas, pokud chcete společně s námi dát veřejnosti vědět, že Pionýr jde již 25 let vlastní cestou. 17. dubna–17. května rozjedeme společně kolotoč otevřených akcí, které mají být motivované číslem 25. Stále ještě nemáte nápad, jak by vaše akce mohla vypadat? Inspirujte se v některém z předcházejících vydání Mozaiky. Teď si pojďte společně projít, na co nezapomenout při přípravě pionýrských pětadvacítek.

DEJTE O SVÉ AKCI VĚDĚT

Vyvěste na vývěskách ve školách a na obvyklých místech ve vaší obci či městě plakátky, které budou zvat na vaši otevřenou akci. Nezapomeňte uvést datum, hodinu, místo konání akce a na co se mohou účastníci těšit. Do 15. března máte možnost objednat si mezi tiskovinami i plakáty a letáky k doplnění, které mají jednotnou grafickou linku. Oslovte místní a regionální média. Například jednou z možností, jak informovat o připravované akci a pozvat veřejnost, je dát informaci do místního zpravodaje, který zpravidla vychází jednou měsíčně. Zjistěte si, kdy je uzávěrka, a připravte pozvánku. Nebo zkuste o své akci napsat do regionálního vydání deníku, protože pozvání na konkrétní akci je pro regionální deník vždy zajímavější. Svoji pozvánku nezapomeňte doplnit fotografiemi a kontaktem na osobu, která bude ochotna a schopna podat novinářům bližší informace. Pokud je to u vás v obci obvyklé, pozvěte na svoji pětadvacítkovou akci i pomocí hlášení místního rozhlasu. Nebo využijte kalendářium na webových stránkách vaší obce či města.

Má váš oddíl nebo pionýrská skupina webových stránky nebo jste na facebooku? I sem patří správné a úplné informace o vaší chystané akci. Po akci zde můžete napsat o tom, jak proběhla a co zajímavého se stalo. Nezapomeňte na tematické fotografie, které stránku o akci určitě oživí.

INFORMACE O TÁBORECH

Tato otevřená akce nabízí i jedinečnou příležitost prezentovat projekt Opravdu dobrý tábor a v té souvislosti i své vlastní tábory. Vezměte s sebou na akci letáčky s informacemi o vašich táborech, nezapomeňte na nich uvést termín, místo, čas, účastnický poplatek i další důležité informace o táborech. Máte už vymyšlenou celotáborovou hru – představte tento český fenomén veřejnosti. Pořádáte-li akci na úrovni KOP, je vhodné mít informace o co největším množství táborů, které v rámci vaší KOP budou pořádány. Materiály k projektu Opravdu dobrý tábor včetně osvědčeného Osmera dobrého tábora si můžete objednat společně s letáky k doplnění.

A JEŠTĚ PÁR TIPŮ NAVÍC

- Pročtěte si letáček „Mluvíme o Pionýru“, který dostanete s materiály pro akci.
- Připravte si informace nebo letáčky o vašem oddíle nebo pionýrské skupině. Důležité jsou informace o vaší činnosti, o tom, jak se stát členem nebo o vašich dalších chystaných akcích pro veřejnost.

O JINECKÉHO PĚŠCE

I takhle může vypadat Pionýrská Pětadvacítka

V Jincích se v sobotu 18. 4. setkají začínající i pokročilí šachisté na turnaji „O Jineckého pěšce. Turnaj bude probíhat od rána do odpoledne a vítěz bude po jeden rok držitelem putovního poháru.

Máte zájem o více informací?

Kontaktujte Miroslava Maršálka z PS Jince:
miroslav.marsalek@volny.cz, 702 067 510.

- Nezapomeňte na akci fotit nebo natáčet videa. Dobré fotografie pak můžete použít například v článku, který o vaši proběhlé akci napíšete, a můžete poskytnout místnímu zpravodaji nebo do našeho zpravodaje Mozaika Pionýra.

KNIHKA PIONÝRA

Pomozte nám dát dohromady jedinečnou knihu – Knihu Pionýra, která bude k vidění na REpublikovém SETkání pionýrských oddílů v Praze na Džbánu.

Oslovte členy svých oddílů, bývalé členy, významné osobnosti ve vašem regionu nebo zkrátka kohokoliv, kdo má k Pionýru nějaký vztah a chtěl by nám k 25. výročí poblahopřát, nakreslit obrázek, zaslat fotku nebo třeba sdělit nám nějaký zajímavý příběh či zkušenost. Fantazii se meze nekladou.

JAK SE ZAPOJIT?

Každý oddíl, skupina, KOP, ale i jednotlivec (třeba ty!), může do knihy přispět svým dílem. Své příspěvky můžete zasílat buď elektronicky na adresu anna.novakova@pionyr.cz, nebo vytvořit ručně na papír ve formátu A4 na šířku. Šablonu (předtisk stránky knihy, do které můžete vyplňovat své přání, zážitek...) naleznete v příloze této Mozaiky. Nejedná se nám pouze o estetickou úpravu stránky, která by měla přispět určité jednotnosti knihy, ale hlavně o to, aby vaše sdělení bylo dodáno v takovém formátu, aby nemuselo být nijak upravováno nebo třeba nemusela být část vašeho sdělení překryta vazbou knihy.

Vyplněné šablony můžete zasílat na adresu Pionýr, Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha 1 či dovézt s sebou přímo na RESET 12. června do Prahy.

Přihlaste se do projektu vložení akce do 31. 03. 2015 (www.pionyr.cz/vyroci/twofive).

Objednejte si propagační materiály (tiskoviny ODT a plakáty k doplnění) do 15. 03. 2015 (www.pionyr.cz/vyroci/order).

G3. Pionýrská skupina Sosna

Vše nejlepší
k dvacátým pátým
narozelením.

Dobrodružství na míru

PROJEKTY A SOUTĚŽE JSOU JEDNÍM Z TÉMAT KONFERENCE O ČINNOSTI PIONÝRA.

KŘEČEK ČUMÍ DEMENTNĚ, OTRÁVÍ HO DECENTNĚ

...pod tímto titulkem vyšel 2. února 2015 článek o XXIV. RF Dětské Porty v Českobudějovickém deníku. Jeho autorem je Václav Koblenc – redaktor, editor, muzikant, ale také jeden z porotců této soutěže Pionýrského Sedmikvítku. Když jsem si jej přečetl, rozhodl jsem se, že letos po skončení

XXIV. RF Dětské Porty a XIX. RF nebudu vymýšlet žádné psaní, neboť to Vašek udělal samozřejmě daleko lépe. Jeho článek hřeje, a to samozřejmě nejen Jihočechy, které logicky jako Jihočechem velebí. A to ještě v době napsání článku nevěděl, že Jihočeši si zásluhou DDM Český Krumlov z Prahy přivezli

i Putovní pohár předsedy vlády za rok 2014 v oblasti Dětská Porta. Dovolil jsem si článek trochu zkrátit, snad se na mne autor nebude zlobit, pokud se mu případně Mozaika dostane do ruky.

Radek Závůrek
www.detskaporta.cz

V PRAZE SE ODEHRÁLO FINÁLE SOUTĚŽE DĚTSKÁ PORTA. ZPÍVALO SE O LÁSCE I ČOKOLÁDĚ, JIHOČEŠI ZÍSKALI TŘI CENY.

Lamentace nad muchničkami, šestiletý tramp Malý Henry i sedmnáctiletá slečna, které by mohla hudební vášeň závidět i Norah Jones. Soutěž Dětská Porta a její republikové finále měla v Praze ‚barvy všechny‘ a ještě nějaké navrch. V bohnickém Divadle Za plotem se 30. a 31. ledna 2015 potkalo několik set dětí a Jihočechům přinesla větší než malé množství radosti. Skupina JaNik z Malont zopakovala vítězství z roku 2013. Písni Pár minut zaujala tak, že jedna porotkyně si ji natočila a video zavěsila na Facebook. A na to, jak děti daly Hotel California včetně předejehry a dohry, by s obdivem hleděli i Eagles.

Další zlato směřuje do Strakonice. Tam se v ZUŠ učí na kytaru Rudolf Prušák a jde mu to tak dobře, že získal i cenu portálu Kytary.cz. „Asi 50 roků předtím, než jsem začal uvažovat o tom, že se narodím, vznikla v Divadle Semafor píseň Malé kotě, a tu vám teď zahraju...“ zahlásil při svém bloku a porota pak hodnotila, že to bylo o několik tříd jinde.

Jako první písnička v pátek zazněla Bouře od Nezmarů. Jinak, jako loni, kraloval Tomáš Klus, jeho písně se sálem nesly pětkrát. Tentokrát ho ovšem co do četnosti dorovnal Čechomor a čtyřikrát si mohl divák broukat Nohavicu, Nedvěda a Nezmary. Zpíval se ale i Slunečný hrob, Nárek převozníka či píseň z pohádky Tři bratři. A ještě dvě statistické zajímavosti: objevila se jedna banjistka a osm skupin mělo baskytaristku!

Pláčů nad nešťastnou láskou, začasté s akordem A moll, se zrodilo tradičně požehnaně. Mladí prostě trpí, příklad za všechny z písně

Zamilovat se do lháře od Miroslavy Volfové. „Bylo to krásné, ale už je to pryč/ zamykám srdce na tajnej klíč.“ Patnáctiletý Alan Paclík šel ještě dál, v písni přiznal, že si kvůli své milé změnil image.

Mnozí se ovšem snaží vtipkovat a daří se jim to. Julie Petříková, která chce být tatérkou v Los Angeles, nadchla hříčkou Hlodavec o sestře, jež nemá tato zvířata v lásce. „Křeček čumí pěkně dementně/ ráda by ho otráвила decentně“, a scénu, v níž sestra nebožeho mazlíka rozšlápně, ilustrovalo dvojverší: „Rozbila jsem si pusú/ o tu malou hručku hnosu.“

U Nohavici se inspiroval René Matlášek, který se začíná prosazovat v Hollywoodu. Hlediště roztleskal při refrénu Vykřičník, vykřičník, vykřičník, Ostrava! a slovy „Z důvodu finanční krize/má úředník vize/ že všechno se vrazí/ na Baniček v lize.“

Jako vděčný terč slouží škola. V maturitním protestsongu konstatovalo Duo My, že děkuje za biflování, kapela Made by Parents veršovala: „Prý jsme na výběrový škole/ mně to spíš přijde jak minový pole“ a přidala zábavný song o celebritách z Bravička. Nenávisť k činnosti, kterou nesnášejí všichni pubertáči, luxování, vyzpívávala Kristýna Rozsivalová, s muchničkami si to rozdala Pavel Kohn: „Chopil jsem se meče/ z malých Pičurinek/ kečup proudem teče...“

Oddíl Mláďata doprovodil píseň Prší, prší krací se třemi deštníky, jindy se na pódiu jako talisman objevil plyšový medvěd. Kapela Jen tak zpívala o plné vaně čokolády, Kateřina Štolbová o chuti na ananas, Andrea Hekrlová oznámila, že je mimoň, načež překvapila poezií: „Můžeme uvařit vzduch hned v květu/ kouknem se do ráje klarinetů.“ Volba repertoáru ovšem přinášela i půvabné paradoxy, třeba když jedenáctiletá slečna líčila, že ta naše hospoda je pěkně stavěná.

Do škatulky úkaz spadá Jindřich Onufer neboli Malý Henry. Šestiletý člen trampské osady Štíří dorazil v širáku a hra na kytaru mu přinesla čestné uznání. Podobně nadchli klučíci Tři od skály, mj. sólem na trubku ve skladbě Johnnyho Cashe Ring of Fire.

Hodnoceno osobně, zůstává v paměti nemálo vystoupení velmi dobrých, dokonalost sester Hejdových, odpích a sezpívané sbory kapely Motýlí defekt a jedna kůže husí. Ta se dostavila, když ke klavíru sedla Irena Petříková. Nejdřív odlehčila písní Já mám rybu, kterou o svém nachlazení napsala den před soutěží, pak do písně Te Amo vpravila něhu, náboj i ztišení. A vrchol: její verze Take Me Home, Country Roads, kdy s kapelou New Status rozvolnila Denverův velehit až do šansonu a přidala mu neslyšenou křehkost. Zisk? Autorská Porta, Zlatá Porta a zlato v kategorii 15–19 let.

Jedna věc je na Dětské Portě jedinečná: jak si mladí navzájem fandí. A paří spolu i v noci; hudební mejdan táhli žáci jabloneckého studia Kokos a brali to od klasiky Panenka, Severní vítr a Rána v trávě přes rock'n'roll Na kolena, Nad stádem koní od Buty až po Dobráka od kosti či kabátí Colorado. Odpověď Míšovi Leichtovi z Copu, když se z pódia před písní Pár minut dětí zeptal: „Dáme to?“, byla jasná. Daly. A skvěle.

Autor: Václav Koblenc

Brno

Brno

BRNO

Ledová Olomouc Zeměpisné společnosti

Ve 3. oddíle brněnské Zeměpisné společnosti „PCV“ jsme letos vyměnili Ledovou Prahu za Ledovou Olomouc. Za poslední roku už známe naše hlavní město skrz naskrz, a tak jsme se rozhodli pro změnu. A rozhodně nebyla špatná. Sice jsme neměli sjednané vstupy zdarma, ale díky turistickým kartám Olomouc region card jsme měli zdarma řadu vstupů do muzeí, MHD také, aqvapark levnější a zlatý hřeb programu – Moravské divadlo – bylo taktéž zadarmo!

Akci jsme pojali jako klidnou a nikam jsme nespěchali. V pátek jsme jako praví zeměpisci navštívili vlastivědné muzeum, které je opravdu dobře udělané s interaktivní výstavou. Dále muzeum moderního umění a v sobotu arcidiecézní muzeum.

V divadle jsme zhlédli představení Spor a Amadeus. Obě představení se nám velice líbila, přestože po Amadeovi jsme se vraceli skoro poslední tramvají toho dne.

Také jsme započali nový výzkum v našem oddíle – ptali jsme se olomouckých, jestli znají slova z brněnského hantecu – můžete si sami na sobě zkusit, jestli víte, co je to Prigl, rola, cálovat, šmirgl nebo betelný? Je to brněnská přehrada, hlavní nádraží v Brně, platit, tramvaj, výborný...

Martin Vašek,

14. TSP Zeměpisná společnost „PCV“, Brno

Brabrouci v ledové Ostravě

Na rozdíl od loňského roku jsme letos o pololetních prázdninách v termínu od 29. 1. do 1. 2. zavítali do Ostravy. Večer nás čekalo ubytování ve středisku Modrý Šíp. Vše proběhlo bez problémů, a tak jsme se uložili do hajan, abychom načerpali dostatek energie na prohlídku Hasičského muzea, které jsme navštívili druhý den. Dozvěděli jsme se jak něco z historie, tak spoustu informací

o fungování hasičských sborů v dnešní době. Mohli jsme si také vyzkoušet např. vytahování člověka ze studny nebo sjíždění po hasičské tyči. Největší nadšený však přineslo roztáčení sirény, protože vyluzovala hlasité zvuky, což alespoň naše děti velmi přitahuje. Po obědě jsme navštívili Landek park, kde jsme si prošli část dolu i s výkladem o důlním provozu.

Další den jsme zahájili prohlídkou Muzea hraček, která slavila úspěch nejen u dětí, ale i u vedoucích, kteří zde mohli zavzpomínat na vlastní dětství. Odpoledne jsme si udělali výlet po Ostravě s cílem v Planetáriu, kde jsme se interaktivně dozvěděli velice zajímavé informace.

Poslední den jsme naše vzdělávání završili návštěvou Světa techniky, kde si každý přišel na své. Vše jsme si mohli pořádně vyzkoušet a nikdo se nenudil. Poté jsme jeli na oběd, odkud už jsme se vydali k nádraží a směrem k domovu.

Koník, vedoucí družinky Komáři

HRADEC U STODA

Dětský karneval

Tradiční dětský karneval se letos odehrál v duchu pirátském. 7. 2. jsme se v KD v Hradci přenesli na pirátskou loď, kde na děti čekala spousta zábavy. Celým odpolednem nás doprovázeli pirát s pirátkou, kteří měli připravené soutěže, po jejichž splnění na děti čekala drobná odměna. První pirátskou zkouškou bylo házení záchranného kruhu na plastovou lahev. Pro děti navštěvující školky byla připravena soutěž opět s kruhem, avšak jejich úkolem bylo „proplavat“ s kruhem kolem pasu slalom. Do třetí a poslední soutěže jsme zapojili i rodiče. Úkolem bylo dojít od pirátky k pirátovi, kdy měly děti jednu nohu svázanou k jedné noze svého rodiče. Ani tady jsme děti nepřekvapili a opět byly po zásluze odměněny.

Mezi jednotlivými soutěžemi děti neopouštěly taneční parket a dováděly na dětské hity, které nám pouštěl DJ. Byla to i jedinečná příležitost prohlédnout si všechny krásné masky a složit poklonu rodičům, kteří masky vyrobili či pořídili.

Nechyběla ani tombola, kde si děti za drobný peníz vybraly pytlíčky s malým překvapením. Na většinu karnevalů je akce zakončena vyhlášením nejhezčí masky. My už od takového zvyku dávno upustili a věříme, že si odměnu zaslouží všechny děti. A tak jsme losovali čísla, která děti dostaly u vstupu, a ty si pak samy vybraly z množství cen. I přes chřipkovou epidemii, která všude řádí, jsme měli možnost spatřit kolem 40 masek.

Geocaching

V sobotu dne 24. 1. jsme se vydali za hledáním ukrytých schránek. Tentokrát naše výprava směřovala vlakem do Holýšova. Z nádraží se naše výprava vydala směrem k bývalému holýšovskému koncentračnímu táboru. Skupinka 10 dětí a 4 dospělých se už po chvíli zastavila a začalo hledání ukryté schránky. Hledání netrvalo dlouho a děti začaly radostně křičet: „Máme jí!“. Náš další poklad se skrýval poblíž bývalého koncentračního tábora. Ten jsme také odhalili a děti si přečetly něco o minulosti tohoto místa. Po druhém úlovku jsme chtěli ještě pokračovat na další hledání, ale jelikož jsme museli stihnout vlak, museli jsme se bohužel vrátit zpět na nádraží. Všichni byli spokojeni s dvěma úlovky a už se pelášilo žralokem domů.

PS Hradec

HRADEC

Školení pionýrského minima

V sobotu většinou každý dohání, co nestihl v týdnu. Minulou sobotu 7. 2. lektorský sbor pionýrské skupiny Hrádek, ve složení

Hradec u Stoda

Hradec u Stoda

Hrádek

Hrádek

Monika Cinertová, Irena Červenková, Ivana Vasková, Václav Lisý a Vlasta Vasková své starosti vypustil z hlavy. Všichni jeho členové se věnovali novým pionýrským pracovníkům. Bylo jich celkem šestnáct. V průběhu soboty proškolili a přezkoušeli všechny zájemce ze znalostí o zdravotědě, bezpečnosti práce s dětmi, o spolku Pionýr, také trochu z pedagogiky, psychologie a propagace. Všichni v závěrečném testu uspěli. Blahopřejeme!

Masopustní odpoledne s vynášením basy

Řadu let pořádá naše pionýrská skupina masopustní odpoledne v tělocvičné škole. Všichni předem vědí, že je čeká rej masek na různých stanovištích, sportovních i ruko-dělných. Nejvtipnější vyfotografované masky zasíláme do Rokycanského a Plzeňského deníku a chlubíme se i v Mozaice. V závěru dvouhodinovy všichni vyprovodí z tělocvičny opravdovou basu s pokřikem „Zimo, zimo, jdi už spát, už si s tebou nechceme hrát!“. Basa představuje zimu a podle starých dokumentů nahrazuje morénu, bakuse či smrtku. Letos se 10. února sešlo 80 dětí a 20 organizátorů. Všichni odešli domů s odměnami a pamlsky. Vedoucí navíc s pocitem dobře odvedené dobrovolnické práce. A to nebylo málo!

Vlasta Vasková,
vedoucí pionýrské skupiny Hrádek

PREZENTACE ODDÍLŮ JE JEDNÍM Z TÉMAT KONFERENCE O ČINNOSTI PIONÝRA.

PRAHA

Kuliščí výprava do neznáma!

S oddílem Kuliščí jsme se vypravili na dalekou cestu na neznámou nově objevenou planetu. Po výstupu z naší vesmírné lodi Kulišárny jsme se objevili v městečku Heřmaničky. Byla už tma, a tak jsme poslali čtyři kadety na průzkum, ale nevrátili se! Proto jsme se vydali po jejich stopách. A ejhle. Přepadli nás. Tamní domorodci bohužel nevěnovali pozornost tomu, že přicházíme v míru pouze na průzkum, a tak zajali kapitána a nás odvedli do chaloupky Na Březině. V našem přiděleném pokoji jsme se krásně uvelebili a připravili ke spánku a už jen přemýšleli, co nás zítra čeká.

Druhý den jsme se probudili a čekalo nás velké překvapení. Přijela velitelka celé cizí planety a k tomu překvapení... zamilovala si

našeho vesmírného psa Crazy. Dala nám díky němu šanci dokázat, že jsme přišli v míru. Ale nejprve jsme si museli ulovit své jídlo, protože nám ani najíst nechtěli dát, a tak jsme běhali po louce a honili tamní zvířata. Ale nakonec nám je alespoň uvařili a chutnalo to skoro jako kuřecí maso se sýrovou omáčkou u nás.

Odpoledne nám přišla šifra od kapitána, ze které jsme se dozvěděli, že musíme uspat strážce, aby nám jejich velitelka pořádně naslouchala. To se nám po sestavení uspávacího séra povedlo a v noci, když strážci tvrdě usnuli, jsme velitelce dokázali, že nehdláme udělat cokoliiv zlého, a připomněli jí, jak vypadal Kuloid Zebyrafa.

Další den jsme opouštěli novou planetu jako přátelé.

Kuliščí, PS Záře

Všechno NEJLEPŠÍ!

- 3. 3. slaví své 65. narozeniny Ladislav Pospíšil z PS Brodek u Prostějova (Olomoucko-zlínská KOP).
- 14. 3. slaví své 50. narozeniny Jiří Kutíš z PS Jitřenka Kaliště (Krajská organizace Kraje Vysočina).
- 22. 3. slaví své 60. narozeniny Květa Hrbáčková z PS Beroun – Závodí (Středočeská KOP).
- 25. 3. slaví své 55. narozeniny Jan Kučera PS Mladých ochránců přírody (Jihočeská KOP).

Blahopřejeme!

SEZNAMTE SE: 5. PS DĚČÍN

Tentokrát si představíme pionýrskou skupinu, se kterou se na stránkách Mozaiky nesetkáváte úplně často. Na oblastní poradě v Ústí nad Labem jsem se setkal a na kus řeči poseděl s vedoucím skupiny Vítem Ramešem a vedoucím oddílu Zálesák Martinem Grünerem. Na moje dotazy odpovídal hlavně Martin, který organizuje velkou část aktivit, o nichž byla řeč. Jde především o tu část činnosti, která ukazuje, že pionýrský Ideál Příroda není jen dobrý námět na besedu, ale nabízí spoustu možností pro praktické naplnění.

Pro začátek zkus vaši skupinu ve stručnosti představit, kolik vás je, co vás nejvíc baví...?

Skupina existuje od roku 1985. Naše činnost se v poslední době točí hodně kolem táborové činnosti. Nejen letní, děláme i zimní tábory, podzimní prázdniny, velikonoce, v létě jsou to čtyři běhy. Ta parta dospělých, co jsou na skupině, se do té táboračinnosti celá zapojuje. Samozřejmě jezdíme i na různé brigády a víkendy na naši základnu Janovka. Letos máme, myslím, 54 členů, dlouhodobě se pohybujeme kolem šedesátky až sedmdesátky. Kolem skupiny je i docela ustálená parta nečlenů, kteří se taky do akcí zapojují.

Když je vás kolem šedesáti, fungujete všichni pohromadě, nebo jak jste rozčlenění?

Jsem jedna skupina a jeden oddíl, dál se nečleníme. Dřív jsme měli několik oddílů, teď už je to jen Zálesák. Nemá úplně pravidelnou týdenní činnost, soustředíme se hlavně

na víkendové výpravy, výlety, děláme několik tradičních akcí v průběhu roku, jako je kuličkáda, malování na asfalt, poslední prázdninový oheň, drakiáda. Máme i akce pro dospělé jako Pochod na Lotharův vrch, Vánoční volejbal, scházíme se i na různých výletech, ale to hlavní je léto a tábory.

Já ale vím, že máte i spoustu ekologických projektů a věnujete se jim dlouhodobě. Řekl bys, že je to vaše hlavní charakteristická náplň?

Určitě to vychází i z toho, že naše základna je hodně zálesácká, bez elektriky, staví se to skoro na zelené louce, takže tam žijeme takovým robinzonským způsobem – co si neuděláš, to nemáš. Tohle se nám líbí a propojuje nás to. V průběhu let jsme hledali i zdroje financí a poohlíželi jsme se i po dotacích na oblasti, které jsou nám blízké. Zjistili jsme, že se docela dobře dá sehnat podpora právě na ekologické projekty – jak vzdělávání, tak praktické počiny – pomoc krajině, podpora biodiverzity a podobně. Většinu z nich podporuje Ústecký kraj, ale někdy i Česko – německý fond budoucnosti nebo nadace OKD a další.

Popravdě mi to pořád zní dost teoreticky, zkus zmínit pár příkladů.

První větší projekt se jmenoval Voda, základ života – ochrana malých vodních zdrojů. Takže jsme si u základny vybudovali studánku a potom jsme i výpravy směřovali ke studánkám, ty jsme opravovali a čistili. Děti z toho měly i radost, že něco vytvořily, že je vidět jejich práce. Další projekty byly na čištění řek, takže jsme vyráželi i do národního parku (pozn. red.: Národní park České Švýcarsko) čistit Kamenici, Jetřichovickou Bělou. Hlavní přínos byl v tom, že ta parta třeba i čtyřiceti

lidí mohla někam jet, být spolu, společně něco rozumného dělat. Pomohli jsme přírodě, bavili jsme se a navíc nás to skoro nic nestálo, dokonce jsme se i vzdělali.

Další programy byly na podporu biodiverzity, takže jsme jeden rok vysázeli v okolí základny padesát stromů, další rok třeba alej. Dělalí jsme taky tuňky pro rozmnožování obojživelníků a jako napajedla. Vloni jsme začali a letos budeme pokračovat s odbahněním rybníka poblíž naší základny. Vytěžili jsme tam už 500 kubíků bahna a zas to bude na pár let pěkný rybníček.

Ale popravdě, kdybychom sehnali podporu jen na loutkové divadlo, tak teď asi hrajeme loutkové divadlo.

Ten prvotní motiv byl, že naše parta chce být pohromadě, bez ohledu na to, co bude dělat. Ale je fajn, že se to povedlo takhle, příroda je nám hodně blízká, takže nás to k tomu asi i podvědomě táhlo.

A jak moc se do ekologických projektů zapojují děti? Mají o to zájem, baví je to?

To hodně záleží na tom, jak se jim, to podá. Musí chápat, že jejich vklad je dobrovolný, že nejsou žádná levná pracovní síla. I děti navíc chápou, že díky tomu můžeme spolu někam jet a víkend je nestojí třeba šest stovek, ale jenom stovku anebo taky někdy nic. Strávíme víkend v přírodě, něco pro ni uděláme a díky tomu si od ní můžeme zase něco vzít – tu možnost tam být a cítit se tam dobře. A samozřejmě jde o budoucnost. Když člověk sází lipovou alej, dělá to pro další generace. Pociť, že dělají něco, co není pro ně, ale ocení to lidi třeba za 100 let, se dětem taky líbí.

Vzdělávací akce jsou trochu jiná kapitola. Tam je přesněji vymezeno, na koho jsou zaměřené, a taky je daná jasná osnova kurzu nebo semináře, dílny... Někdy jedou jen děti

LEDNÍ MEDVĚD

Pojďte si s námi vyrobit ledního medvěda, který se určitě povede i šestiletým dětem.

Co budeme potřebovat: čtvrtky A4, modrý inkoust a štětce, tekuté lepidlo (Herkules), zmizík, sušený strouhaný kokos, šablona ve tvaru medvěda.

JAK NA TO:

- Čtvrtku celou potřeme inkoustem a dáme uschnout.
- Mezitím si děti obkreslí podle šablony ledního medvěda, vystříhnou ho a vybarví mu šálu.

- Každou větší plochu potřeme tekutým lepidlem a posypeme strouhaným kokosem.
- Na zaslou čtvrtku nakonec medvěda nalepíme a jeho okolí tematicky ozdobíme pomocí zmizíku.

*Pavla Tochorová
vedoucí oddílu Netopýři
PS Safír Kdyně*

z prvního stupně, jindy třeba jenom deváťáci na víkendový výjezd, kde se dozvídají o ochraně přírody a životního prostředí, je to i tematicky členěno na oblasti jako voda, ovzduší, krajina, průmysl...

Nejezdíme jen na naši základnu, ale i do různých středisek ekologické výchovy, ale třeba i sem (pozn. red.: sídlo ÚKOP, budova Důlce v Ústí nad Labem) a po okolí chodíme na různé exkurze, třeba na zřezádku, ekologickou čistíčku, hydrometeorologický ústav.

Zkus trochu zavzpomínat, jestli to tedy sám pamatuješ. V roce 1990 jste byli mladá skupina, jak jste vnímali převratné události?

U nás to bylo v pohodě, vznikli jsme při nové škole, byla tam od začátku parta nadšených lidí. Když bylo jasné, že končí původní uspořádání s profesionální vedoucí, tak jsme to nenechali padnout, protože bylo všechno slibně rozběhnuté, tak nebyl důvod. Dokonce jsme až do roku 2008 měli i klubovnu ve škole a teď už bývalý ředitel se námi chlubil, jak má zajištěné mimoškolní aktivity včetně táborů.

Když už jsem to nakouzl, tak se na závěr zeptám, jestli chystáte něco k 25. výročí?

To je zatím dost otevřené. Není to jen na nás dvou. Vítek má malé dítě, mně se letos narodí a navíc jsem změnil práci. Doba, kdy

jsem měl Pionýr jako opravdu prioritní hodně intenzivní koníček, už končí. Takže přenecháváme víc prostoru nástupcům, ale nejsem si vůbec jistý, jestli tomu budou ochotni dát tolik, kolik jsme dali my. Ale to jim nevyčítám, svět se prostě mění, mají práci, rodiny, spoustu jiných koníčků...

Ale uvidíme, u nás je to občas rychlé rozhodování, třeba s Pionýr Open jsme dlouho nevěděli, jestli se vůbec zapojit. Na poslední chvíli jsme se rozhodli, že do toho jdeme, a nakonec ty akce byly fakt povedené, lidem se líbily, třeba to tak dopadne i s pětadvacítkou.

Ptal se Jakub

5. PIONÝRSKÁ SKUPINA DĚČÍN

- **Vznik:** 1985
- **Počet oddílů:** 1 – Zálesák
- **Počet klubů:** 1 – Zahrada
- **Charakteristika:** tábornictví, turistika, příroda, dobrodružství
- **Počet členů:** 54
- **Schůzky:** nepravidelné, především jde o výpravy, výlety, akce
- **Věk členů:** 5–52
- **Počet vedoucích a instruktorů:** 30

VEDOUcí ODDÍLU ZÁLESÁK

- **Jméno:** Martin Grůner
- **Děti:** na cestě
- **Má rád:** přírodu
- **Zaměstnání:** ekolog
- **Funkce v Pionýru:** oddílový vedoucí
- **Přínos Pionýru:** fanda, propagátor, tvůrce a organizátor aktivit
- **Kontakt:** www.5psdecin.cz

LETNÍ TÁBOROVÁ ŠKOLA PRO PŘÍZNIVCE RUKODĚLNÝCH AKTIVIT

NOVÉ POJETÍ LTŠ

Čas, kdy letní táborové školy nabízely základní vzdělávání instruktorům a oddílovým vedoucím, je s největší pravděpodobností pryč. Doba se posunula a i program letních škol se musí přizpůsobit požadavkům dobrovolníků. Přesvědčili jsme se o tom již v loňském roce, kdy jsme připravovanou a propagovanou letní táborovou školu museli zrušit, protože se na ní přihlásilo minimum zájemců – slovy šest osob.

Letos jsme k přípravě a výběru programu táborové školy přistoupili jinak. V pionýrské činnosti najdeme řadu oblastí, kde je nutné mít specificky vzdělané vedoucí a instruktory. Je tomu tak u pohybových aktivit, zážitkové pedagogiky, ale také u vedoucích, kteří se zabývají rukodělnými aktivitami. A právě na ně jsme v letošním roce mysleli a ve spolupráci s Ivankou Mochurovou pro ně připravili obsahově zajímavou letní táborovou školu.

PROGRAM LTŠ

bude zaměřený na praktické ukázky a samotnou tvorbu výrobků, které mohou

VZDĚLÁVÁNÍ JE JEDNÍM Z TÉMAT KONFERENCE O ČINNOSTI PIONÝRA.

vedoucí využít v pravidelné činnosti s oddílem. Každý den bude věnován jednomu ročnímu období a pro toto období bude připravena nabídka rukodělných aktivit. Účastníci táborové školy si tak budou tvořit kartotéku výrobků daného období. V průběhu čtyř dnů navštívíte svět různých výtvarných a rukodělných technik, které zcela jistě budou vybrány tak, aby byly dostupné a reálné při realizování činnosti v našich pionýrských oddílech. Táborová škola taky nezapomene na osobnostní růst účastníků a nabídne poznatky, vědomosti a dovednosti pro rukodělnou práci s dospělými. Zkušenosti a dovednosti účastníků školy pak mohou pionýrská vzdělávací centra jednotlivých krajů využít v nabídce specifických seminářů nebo jako doplněk vzdělávacích kvalifikačních kurzů. Pokud máš chuť a rukodělné aktivity tě lákají, pak neváhej a zaregistruj se na Přihlašovně Pionýra.

*Lída Kočí
garant ÚPVC*

ZÁKLADNÍ INFORMACE O AKCI

- **Termín:** 10. – 14. 8. 2015
- **Místo:** Zelená Lhota
- **Cena:** pionýři 700 Kč, ostatní 2 000 Kč
- **Přihlášky:** Přihlašovna Pionýra
- **Webové stránky LTŠ:** www.lts.pionyr.cz
- **Předpokládaný počet účastníků:** 15 osob
- **Vedoucí akce:** Ivana Mochurová – zkušená organizátorka rukodělných aktivit na Zelené Lhotě, lektorka pionýrských Kamínek především na rukodělnou činnost

BÁZLIVÝ BOŘIVOJ

Z Bořivoje asi chtěli rodiče mít statečného a udatného kluka. Možná proto mu dali tak úderné jméno. Ale...

Bořek jel s námi na tábor poprvé. Chodil pravidelně na schůzky a od jeho vedoucích jsme slyšeli, že se máme na co těšit. Prý ho nic nebaví, pořád je myšlenkami někde ve svém světě, nic nechce dělat, snad jen u rukodělek je spokojený. Pravda – kdykoli jsem Bořka viděla, měl obličej utrápený, ústa připravená na plakání.

Táborový program je dynamický, však to znáte, ale i tak při pozorování Bořka na jedinou vidíme úplně jiného kluka, než byly letmé charakteristiky...

Před každou hrou, aktivitou, kterou nezná, se objevuje natahování, pláč, stahuje se do pozadí. Tělo má napjatější, strnulé. Snaží se vypadat, jako že tady není. Bojí se. K pláči nemá daleko a leckdy jsou slzy vskutku na krajíčku. Nikdy nechce jít jako první. Start různě oddaluje. Ne, není to kluk, kterého nic nebaví, je to kluk, který se bojí neznámé nejisté situace.

O STRACHU

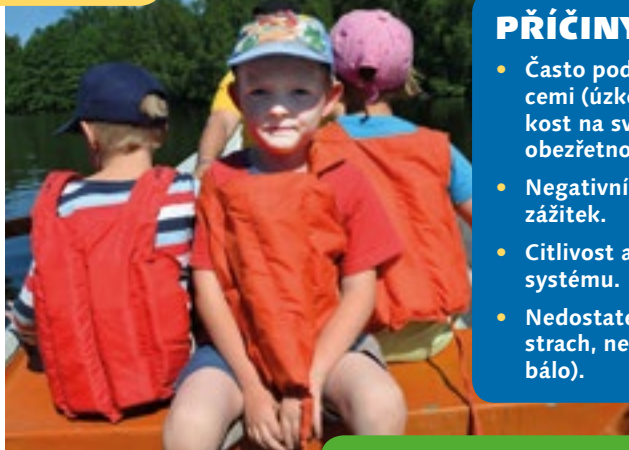
Strach máme všichni, bez pocitu strachu bychom nepřežili. Někdo je vybaven větší, jiný menší odolností. Hodně to souvisí s naším zázemím i s dědičností. Úzkostný rodič vychovává své dítě opatrně, úzkostlivě, varuje jej před nebezpečím, dává mu informace o tom, že svět je nebezpečný, že se má držet v pozadí, být opatrný... Pocity strachu, bázlivosti posiluje i vlastní špatná zkušenost.

Bázlivost, bojácnost je často spojená s tím, že se dítě bojí neúspěchu, bojí se, že nebude vědět jak, bojí se neznámé situace, se kterou nemá žádnou nebo naopak špatnou zkušenost.

Profesor Zdeněk Matějček*/ často říkal, že je užitečné se bát, když nás naši dospěláci drží za ruku, a že je potřeba děti přirozeně a pozvolna situacím, při nichž prožívají strach, lehce vystavovat (takže klidně lze pustit „rozumné čerty domů“, dívat se na trochu „bojácí“ pohádku...).

CO MŮŽE UDĚLAT VEDOUcí

Rozhodně mít na paměti, že jen velmi zřídka na strach platí příkaz: „Prostě tam půjdeš a basta.“ A tím méně zesměšňování či ironizování (což malé děti už vůbec nechápu). Co vedoucí rozhodně má dělat:

PŘÍČINY:

- Často podmíněné výchovou či dispozicemi (úzkostní rodiče přenášejí úzkost na své dítě, vedou je k nadměrné obezřetnosti).
- Negativní zkušenost, nepříjemný zážitek.
- Citlivost a dráždivost nervového systému.
- Nedostatek zkušenosti (eliminujeme strach, nedopustíme, aby se dítě trochu bálo).

PŘÍSTUPY VEDOUcíHO:

- hodně popisovat, co při úkolu budou dělat, jak trať vypadá, co je tam čeká, co má udělat, když...;
  - zařadit dítě někam doprostřed, nepůjde první, ale také jej nenechávat nakonec, při čekání totiž narůstá úzkost;
  - trochu direktivity, přesněji snad rozhodnosti, neškodí: nenechávat dítě rozhodovat, až se samo odváží, právě proces rozhodování kdy už, a jestli vůbec, je zdrojem velkého napětí;
  - nasadit pomocníka – ať už živého (kamaráda, instruktora...) nebo klidné dřívko proti strachu;
  - vhodný fyzický kontakt, podržet dítě za ruku, menší nechat sedět na klíně, držet za ramena, dýchat vědomě (dýchání rozpouští strach a úzkost);
  - nemlčet, povídat, zpívat – pozornost dítěte se tak rozprostře jinam;
  - vyjádřit uznání, důvěru, že to dítě zvládne, připomenout jiné zdařilé úlohy;
  - umožnit prostě se „jen“ dívat, neúčastnit se aktivně, i při pozorování se dítě učí, jak situace řešit a někdy se možná také odváží;
  - mluvit též sami o tom, že se bojíme, čeho, co nám pomáhá;
  - normalizovat strach – bát se je zcela normální (stejně jako je přirozená tréma);
  - trénovat a pozvolna zvyšovat zátěž, například noční hlídka za soumraku, když jsou vedoucí ještě vzhůru, s někým velkým... do vody jdeme nejdřív po kolena, chvíli postojíme, zkusíme o krok či dva dál...
- Důkladně vysvětlíme, co dítě čeká, jak to např. na trase vypadá, co má dělat, když např. nenajde fáborek...
  - Nevystavujeme dítě dlouhému rozhodování a odhodlávání, rozhodneme spolu s ním.
  - Umožníme „jen přihlížet“, a to bez toho, aby se dítě cítilo zahanbeně, poníženo.
  - Sami mluvíme o svých historkách, příhodách, kdy jsme se báli...
  - Normalizujeme strach.
  - Trénujeme, doprovázíme, nenecháme dítě samotné.
- prokazovat trpělivost!
  - zásadně nestrašit!

VÝSLEDEK PŘIJDE

I Bořek se postupně „otrkal“. Třebaže v jeho případě nešlo o nejistotu v kolektivu. U něj šlo opravdu o bázeň.

Iluze, že „to překonáme“ za jeden tábor, je zcela nereálná myšlenka. Jde o dlouhodobý cíl, kterému ovšem můžeme významně přispět. A rozhodně to stojí za to – i náš Bořivoj (s dopomocí) překonával posupně sám sebe. Nebude asi nikdy hrdina prvního okamžiku, ale jeho jistotu a z ní plynoucí pohodu jsme posílili. A to je hlavní.

kolektiv autorů

ilustrační foto: archiv Pionýra

*/ Prof. PhDr. Zdeněk Matějček, CSc. (1922 – 2004) byl světově uznávaný dětský psycholog, který se průkopnický věnoval studiu vývoje dětí například v prostředí psychického strádání.

NEBOJTE SE ZEPTAT!

Také máte v oddíle podobného Bázlivého Bořivoje, Mamánka Matouše nebo Šedou myš Šarlotu? Každé dítě je jiné a neexistuje tedy univerzální a osvědčený návod na to, jak s nimi pracovat. V každém díle Mozaiky se věnujeme jednomu typu dětí. Vzniká tak postupně kartotéka s náměty, jak pracovat s dětmi, které se něčím odlišují od ostatních a vyžadují specifický přístup.

Setkáváte se při své činnosti v oddílech nebo klubech s dětmi, které jsou roztěkané, obtížně komunikují, mají potíže se začlenit mezi ostatní... zkrátka určité věci zvládají hůře, i když jsou jinak šikovné? Hledáte cesty, jak na ně? Pionýr nabízí pomocnou ruku v podobě poradny, kterou najdete na pionýrském webu www.pionyr.cz/inspire/poradna.

Kromě poradny pro rodiče zde najdete poradnu pro oddílové vedoucí. Především je určena pro dotazy ohledně dětí se zvláštními vzdělávacími potřebami, na které odpovídají odborníci z oblasti speciální pedagogiky a psychologie, kteří mají také bohaté zkušenosti z práce s oddílem, takže pro ně není problém pochopit specifika vašich dotazů a poradit tak, aby vám opravdu pomohli.

ZASE O TROŠKU VÍCE... POZNEJ JEVIŠOVICE!

Tam, kde víno teče proudem, pole, lesy a louky obklopují malebná městečka a města, v místě, kterému se slunce nevyhýbá, se nachází Jihomoravský kraj, blíže Znojmo. A úplně nejlépe uděláte, když odcestujete ještě 17 km severozápadně od Znojma do Jevišovíc. Je to jedinečná výzva k toulkám za poznáním historie Jevišovíc, v jejichž stopách naleznete spoustu významných památek. Málokdo zná tak malebné maličké historické městečko Jevišovice. Se svými 1200 obyvateli by se mohlo srovnávat s menšími vesnicemi, má však své kouzlo a nezapomenutelnou historii, díky které sem jezdí mnoho turistů i ze širšího okolí.

Jaro ještě nezačalo, ale u nás už se včely pomalu probouzí, a i když ještě nemá slunce takovou sílu, přicházejí pomalu, ale jistě, prosluněné dny, kdy je naprostý hřích sedět doma a čekat až bude hřát víc. Zabalte proto batůžky a hurá na kešky. I u nás v Jevišovících a okolí jich můžete najít hned několik. Konkrétně v Jevišovících jsou tři kešky, z nichž jedna vás krásně provede celým městem. Pokud se vydáte na cestu v letních měsících, můžete navštívit Starý zámek Jevišovice, projít si expozice a dozvědět se tak mnohem více. My jakožto zkušení jevišovičtí pionýři, vydali jsme se tak trochu po stopách historie, aby děti nezapomněly, co všechno o Jevišovících ví, a vzali jsme to útokem i na kešky.

První z nich Nový zámek (GC2QKQC) se nachází nedaleko Nového zámku obklopeného zámeckým parkem. Anglický park je otevřen a zpřístupněn veřejnosti celoročně. Působí majestátně v jakémkoli ročním období, čemuž značně přispívají vzácné barokní sochy. Osm z nich je vysocháno významným italským sochařem Lorenzem Mattiollinim. K nám do parku je nechal přivést poslední z rodů, jež zámek vlastnily, rod Ugartů. V celkovém počtu má park 22 soch, v nichž můžete rozpoznat roční období, řecké bohy a bohyně či múzy různých druhů umění. Po odlovení kešky vám jistě přijde vhod posezení u kašny, která se nachází za zámkem, a plocha pokrytá pečlivě posečeným trávníkem poslouží k jakémukoli hře.

My máme před sebou ještě ale celé Jevišovice. Procházkou se vydáváme ke Kostelu sv. Josefa v Jevišovících, vidět můžeme i budovu Komenia s reliéfem Jana Amose Komenského. Ano, pro některé bohužel, pro některé bohudík, ani u nás se čas nezastavil a i zdejší děti musí plnit svoji povinnou školní docházku. Vydáváme se raději dál, cesta je mírně z kopce a my procházíme různá malá náměstíčka, která v minulosti všechna měla své jméno. Míjíme krásný

Starý zámek, podíváme se i na zookoutek v předzámčí. Kozel Matěj nám zamečí na pozdrav, beran se po nás jen nevrle podívá a my se po zámeckých schodech dostáváme na Podolí. Podolí patří k Jevišovickým stejně neodmyslitelně jako řeka Jevišovka. Cesta od Žaludova mlýna nám odkrývá tamní džungli. Je to sice jen zalesněná stráž, ale s trochou fantazie to džungle klidně může být.

Když přejdete most, který vede přes řeku Jevišovku, dostáváte se až k bývalé rasovně. Název zní poněkud strašidelně, kat to musel mít ve své době opravdu těžké. Vydáváme se do kopce, kde už je léta vyšlapaná cesta ke Starému hradu. Nejen, že odlovíte kešku Nezapomenuta historie (GC2AV95), podíváte se i na místo, kde stával Starý hrad. Údajně byl se Starým zámkem propojen visutým mostem, ale to už dnes můžeme jen spekulovat. Tak úžasný pohled, který se vám naskytne, se nedá snad ani plnohodnotně zachytit. Jen dejte pozor na své děti, abyste je nemuseli také chytat. Terén je tu jen pro ukázněné děti, které ví, jak se na skále chovat.

Pořád jste ale nenavštívili všechno. K vidění je zde Památník s děvečkou, Památník husitů na vrchu Žalově a kousek od něj cítíte vodu v podobě kamenné přehrady, nejstarší ve střední Evropě. Celé Jevišovice krásně vystihovala mystery keška Jevišovicke putování a toulání (GC36WWN), jejíž místo, kde se nacházela, bylo bohužel při zimních vichřicích zničeno. Keška je tedy dočasně nedostupná, ale její zakladatelé ji plánují hned zjara znovu obnovit. Pokud se do Jevišovíc vydáte a chcete se opravdu o našem městě dozvědět co nejvíce, poproste nějakého hodného rodáka – pionýra či pionýrku, my vás moc rádi provedeme nejen v Jevišovících, ale i po okolí, které skýtá také mnoho kešek.

Alena Nováková
PS Jevišovice

**PRÁCE S VÝCHOVNÝMI
PROGRAMY JE JEDNÍM
Z TÉMAT KONFERENCE
O ČINNOSTI PIONÝRA.**

RESET 2015 – CO SE CHYSTÁ

Už jen tři měsíce a pro pionýry se otevrou brány kempu Džbán. V předchozích Mozaikách jsme si představili okolí, jeho historii a přírodní zajímavosti, kemp a teď budeme psát o tom, co pro vás organizátoři připravují.

V minulém čísle jsme vyhlásili i úkol pro účastníky RESETu. Pokud jste jej nezaznamenali, pro jistotu připomínáme, že každá výprava, která se vydá na republikové setkání, má za úkol s sebou přivést i dva ozdobené pruty. Délka prutu by měla být cca 2 metry a tloušťka cca 2–3 centimetry. Jak pruty nazdobíte, je plně na vaší fantazii. Na „výrobě“ prutů by se měla podílet celá výprava.

PRAHA PLNÁ POVĚSTÍ

čeká na každého, kdo se na republikové setkání pionýrských oddílů vypraví. V sobotu si jednotlivé výpravy budou moci prohlédnout zajímavá pražská místa a prověřit své znalosti českých dějin a pověstí. Po Praze na předem stanovených místech se potkáte s rozličnými

historickými postavami, které budete muset správně určit. Ale nejen to, postavy vás nenechají odejít jen tak. Na každém stanovišti budou mít pro vás připravené úkoly, a abyste se úspěšně dostali do cíle, bude třeba je splnit.

Kde bude cíl vašeho putování, vám zatím prozrazovat nebudeme a ani místa, která navštívíte, ale věřte tomu, že všude, kam vás

ilustrační foto: Královská cesta (2007)

naše hra zavede, se odehrály události, které měly vliv na život v České zemi.

DALIBOR Z KOZOJED

byl mladý vladyka ze starobylého rodu, jeho pradědeček (rovněž Dalibor) statečně bojoval po boku krále Jana Lucemburského v bitvě u Kresčaku.

Roku 1496 vypuklo na Litoměřicku nevolnické povstání, během kterého ozbrojení poddaní dobyli tvrz svého pána Adama Ploskovského z Drahonic, kterého pod pohrůžkou zabití násilně přinutili, aby je ze svého poddanství propustil. Tito povstalci se poté usídlili na panství Dalibora z Kozojed. Tím, že jim Dalibor poskytl útočiště, se podle rozhodnutí soudu dopustil velmi těžkého zločinu. Dalibor byl tedy uvržen do tuhého

vězení ve věži (protože byl prvním vězněm tehdy nově postavené věže, začalo se jí říkat Daliborka).

Podle pověsti bylo mladému rytíři ve vězení teskno, tak si nechal za peníze místo jídla od žalářníka opatřit housle a učil se na ně hrát. Brzy hrál tak dobře, že se o tom v celém městě vyprávělo a mnoho lidí ho chodilo poslouchat. A když mu došly peníze, spouštěl plátěný pytlík z okénka svého vězení a jeho posluchači mu dávali, co kdo u sebe měl.

Po dlouhém pobytu ve vězení byl Dalibor odsouzen k stětí hlavy mečem, protože zabránil cizího majetku byl těžký zločin. Samotný

rozsudek byl posléze vykonán přímo na dvoře před Daliborkou.

Do dnešních dní se zachoval název věže a přísloví: „Nouze naučila Dalibora housli.“ O tom, jak to bylo s Daliborem z Kozojed doopravdy, zda byl opravdu lidumil, anebo to s ním bylo trochu jinak, si můžete udělat obrázek sami. Stačí zajít do knihovny nebo chvíli hledat na internetu.

Neváhejte a přihlaste se na www.prihlasovna.pionyr.cz.

Kdo to byl ?

Přinášíme vám již sedmou sadu indicií. Odpověď na otázku „Kdo to byl?“ zašlete na adresu anna.novakova@pionyr.cz (nezapomeňte uvést, z kterého oddílu a pionýrské skupiny jste). Zapojujete-li se do hry až nyní, nalistujte si tajemné postavy i v předchozích číslech Mozaiky a zašlete nám své odpovědi.

BYL STVOŘEN Z HLÍNKY.

STVOŘIL JEJ KONCEM
16. STOLETÍ UČENÝ
RABÍN LÖWI.

K JEHO OŽIVENÍ JE TŘEBA ŠÉM.

PŘIPRAVIT, POZOR...

V druhé polovině února odstartovaly krajské konference o činnosti Pionýra, na kterých je prostor k probrání témat, se kterými pracujeme při přípravě Konference o činnosti Pionýra. O tom, jak se začátek povedl a co bude následovat, jsme si povídali s předsedkyní Obsahové komise pro přípravu KČP Darinou Zdráhalovou.

Máme za sebou první krajské konference o činnosti, zkus ve stručnosti zhodnotit, jestli se start podařil.

Ano i ne, ostatně málokdy podobné záležitosti běží od počátku stoprocentně. Praxe obvykle ukáže něco, na co teoreticky nikdo nepomyslel, naštěstí tentokrát nešlo o nic světoborného. Svou roli hraje i to, že krajské konference probíhají v různorodých podmínkách. První dvě například měly dost odlišný počet účastníků – a to, kolik lidí se sešlo v Ústí nad Labem je určitě plusovým bodem, když mám hodnotit, jak se start povedl. Je z toho jasné, že o témata je zájem, že nejde

Hlavní výstupy jsou ale z menších diskuzních skupin

jen o řeči na papíře. Na druhou stranu ve více lidech začne být organizace náročnější a je třeba s tím počítat. Takže jako testovací kolo to nebylo špatné a ostatně i hlavní účel – prodiskutovat připravené okruhy a zjistit, co mají lidé na srdci, se docela vydařil. Myslím, že jsme vykročili správným směrem a je jen na nás, myšleno nás všech dohromady, ne jen jakýchsi „hlavounech“, abychom vyladili, co je třeba, a z dalších kol vytěžili ještě víc.

Chápu to tak, že se ukázaly některé věci, které by měly posloužit jako poučení pro následující konference. Které vidíš jako hlavní?

Aby vše probíhalo, jak má, je velice důležitá příprava. Všichni by měli mít po skončení konference pocit, že to nebyl zmarřený den a organizátory by nemělo trápit, že toho spoustu mohli udělat líp. Jeden člověk to dělat nemůže, je třeba mít tým. V týmu napadne každého něco jiného a eliminují se tak přehmaty, které někde vedou k tomu, že jednou je ve stejné sekci 14 lidí a podruhé dva. A přitom je tak jednoduché řešení – vědět dopředu, kolik lidí má o dané téma zájem a rozdělit je rovnoměrně. Takže jedno poučení – lidí do sekcí mít rozdělené nejpozději ve chvíli, kdy zahajují krajskou konferenci.

Jde o setkání všech pionýrských skupin v KOP

Podívejme se na krajské konference celkově – jezdí na ně tentokrát kromě lidí z VV ČRP a z Ústředí i lidi z Obsahové komise KČP. Připomeň, jaká je jejich role.

Tady platí „jaký si to uděláš, takový to máš“. Lidi z obsahovky by mohli významně pomoci jak s přípravou, tak i se samotným průběhem jednání. Oni byli u zrodu diskuzních témat, oni tvořili materiály pro moderátory sekcí. Jsou většinou ti nejpovolnější. Ale pozor, neměli by to být oni, kteří sekce sami povedou. Na krajích ve výkonných výborech jsou lidé, kteří mají dané oblasti na starosti, ti nejlíp vědí, kde kraj bota tlačí. Členové obsahovky by měli diskusi spolumoderovat, posunovat ji správným směrem k věcným a realizovatelným závěrům.

Co si obsahová komise od krajských konferencí slibuje, jaké očekáváš výstupy?

Tady je důležité si uvědomit, že jde o dvě roviny. Krajské konference o činnosti by měly ukázat směr krajské organizaci. Pojmenovat problémy, naznačit možná řešení a posunout KOPku společnými silami o kousek dál. Druhá rovina je ta celostátní. Poslední obsahová konference byla v roce 2006. Některé problémy jsou pionýrskými stálicemi a setkáme se s nimi i v roce 2015, v něčem je ale Pionýr dál nebo jinde. A to potřebujeme zjistit – jak se lidé dívají na problémy dnes, co je trápí, co potřebují, co chtějí změnit, zlepšit. Ale také by výstupy měly naznačit, jak si účastníci konferencí ta řešení představují. Znovu říkáme – musíme si klást cíle, které můžeme naplnit, protože je to v našich silách.

A když bude vše za námi – co se s těmi výstupy bude dál dít?

V květnu se sejde obsahová komise a dostane na stůl jednak výstupy z konferencí a jednak výsledky dotazníkového šetření. Ale aby to nevypadalo, že do té doby bude obsahovka spát na vavřínech – výstupy, které budou diskutovány v květnu, budou jednotlivé pracovní skupiny zpracovávat vlastně už teď, od prvních konferencí. Výsledky jejich práce pak budou jako témata předložena Konferenci o činnosti Pionýra, která bude v listopadu 2015.

Když tě poprosím o pár rad a doporučení pro následující konference, co tě napadne jako první?

Buďte v kontaktu se „svým člověkem“ ve výkonném výboru ČRP, je tu pro vás a může

pomoci nebo pomoc zprostředkuje. Nesnažte se konferenci připravit ve dvou či třech lidech. Dejte diskuzní témata ve známost předem, mělo by se o nich hovořit na skupinách, ne jen až na krajské úrovni. Tady je velice motivující krok Středočeské KOP – inspirujte se na jejich krajském webu: stredocesky.pionyr.cz/kecejdotoho. To je příklad, jak by příprava krajské konference určitě MĚLA vypadat.

Zkus se odmyslet od krajských konferencí a podívat se na přípravu Konference o činnosti Pionýra jako na celek. Co vidíš jako největší výzvu?

Odvahu mít nápady, chuť „jít do toho“ a něco zase posunout dál. Poselství 2006 uložilo změnu znaku nebo třeba tvorbu výchovných programů. Dnes máme v těchto bodech splněno. Bude konference 2015 jednou při pohledu zpět stejně úspěšná? A výzva? Bude úspěšnější? To záleží na nás všech, kteří diskutujeme právě na krajských konferencích.

Chceš na závěr čtenářům něco vzkázat?

Vnášejte do jednání vašich krajských konferencí konstruktivní neklid, nemá to být ani přehlídka našich dosavadních úspěchů, ani bezradný pláč nad tím, jak nám nikdo nepomůže. Bez vás to nepůjde, protože cílem je vedle jiného spokojený oddílový vedoucí dobře fungujícího a rozrůstajícího se oddílu s přívětivým servisem za zády.

ptal se Jakub

Darina

O ČEM JE ŘEČ NA KRAJSKÝCH KONFERENCÍCH

Na předchozí stránce jste se mohli dočíst, jak předsedkyně Obsahové komise pro přípravu Konference o činnosti Pionýra, Darina Zdráhalová, hodnotí start dílčích konferencí na jednotlivých KOP. Pojďme si tu ale prakticky představit, o čem je na těchto setkáních řeč a jaké informace jsou předávány, protože zdaleka ne všichni čtenáři Mozaiky se na některé z nich podívají (i když z každé PS by měl nejméně jeden zástupce dorazit). Vzhledem k tomu, že program krajských konferencí by měl být pokud možno stejný, rozčleníme si toto povídání dle jeho hlavních částí.

SPOLEČNÝ ÚVOD

Tato část není zdaleka jen počáteční zdravicí. Po uvítání účastníků jsou jim předány aktuální informace, doplněné materiály, které každý z nich dostane v deskách, zde je jejich přehled:

- Pozvánka na RESET (12.–14. 6. 2015) – základní informace s upozorněním na možnost přihlášení na

Směrnice o hlavní činnosti
Práce s výchovnými programy
Projekty a soutěže
Pionýrská skupina jako komunitní centrum
Založení nového oddílu
Role klubu na PS

15 +
Mobilita dobrovolníků
Vzdělávání
Průvodcování
Vyznamenání

Informační toky
Partnerství s rodiči a odbornou veřejností
Prezentace oddílů
Získání a udržení členů

Program Pionýra
Vize pro 21. století
Jednotlivé prvky Pionýra
Sounáležitost s celkem

www.prihlasovna.pionyr.cz (více také na straně 15 a v předchozích Mozaikách).

- Pozvánka na Kamínka (10.–12. 4. 2015) do Plzně, přihlášení rovněž na www.prihlasovna.pionyr.cz.
- Český den proti rakovině (13. 5. 2015) – přihláška (objednávka triček, vaků a kytiček) – nutno odeslat do 10. 3. 2015 (na www.pionyr.cz klikněte na kytičku).
- Základní informace k Pionýrským pětadvacítkám (17. 4.–17. 5. 2015) – více také na straně 6 a v předchozích Mozaikách.
- Výpravy za poznáním – informace o možnostech zapojení do práce s novými výchovnými programy (v případě zájmu o info pište na noveprogramy@pionyr.cz).
- Výzva ke shánění patronů Pionýra a příspěvatelů do Knihy Pionýra – více na www.pionyr.cz/vyroci.
- Můj nápad – výzva ke shromažďování nápadů – viz také na www.pionyr.cz/clenove.
- 25 důvodů proč být pionýr – ještě jednou nápady – představte si, že dítěti říkáte, proč má být pionýr, a navrhněte ke svému důvodu obrázek.

Další dva materiály se již přímo týkají konference o činnosti Pionýra. Podstatnou součástí společného úvodu je prezentace záměru úprav Programu Pionýra. Tuto prezentaci všichni dostávají i na papíře, aby mohli informace lépe přenést dál a také si k navrženým úpravám dělat poznámky. A protože krajskými konferencemi by debata ve skupinách a oddílech určitě neměla končit, dostávají všichni také formulář pro přehledné zaznamenání závěrů k jednotlivým tématům.

DVĚ KOLA SEKCI

O tom, že velká část programu krajských konferencí bude věnována dvěma kolům debaty v tematických sekcích, jste se mohli v Mozaice již dočíst například v lednu (str. 6), zde proto pouze připomínáme přehled témat, kterých se debaty mají dotknout a ke kterým se může každý vyjádřit. (viz box)

SPOLEČNÝ ZÁVĚR

Opět nejde jenom rozloučení, ale především o shrnutí závěrů ze sekcí. V této části porad je také prostor pro debatu na témata, která jsou v dané KOP považována za zásadní.

Jakub

PŘEDSEDŮV GLOSÁŘ

BŘEZEN! MĚSÍC KNIHY NEBO INTERNETU?

Pro toto vydání volím poněkud odlehčenější téma než minule. I když pro desítku mrtvých, zastřelených na jednom místě, už nemusíme jezdit do Paříže... Vystačíme si s osmi v Uherském Brodě... Ale měsíc, kdy končí zima a začne jaro, vybízí k povídání o čtení, ať už z knih nebo internetu.

Je možná trochu zvláštní, že zrovna březen je nositelem takových přívlastků...

Březen – měsíc knihy

se poprvé objevil v roce 1955. A inspirace přišla, kupodivu, z Polska. Nicméně skutečností bylo, že se dohodlo ministerstvo

kultury se Svazem československých spisovatelů, nakladatelstvími, knižním obchodem, masovými organizacemi, aby byl každoročně jeden měsíc věnován nejširší propagaci knihy. Volba padla na březen (proč, to se mi zjistit nepodařilo), a tak se na dlouhou dobu stal měsíc březem Měsícem knihy.

Březen – měsíc internetu

se objevil v roce 1998 se záměrem upozornit na obrovský význam internetu pro rozvoj ekonomiky i společnosti, což si v té době v České republice málokdo uvědomoval. První ročník se uskutečnil v roce 1998 a poslední – jedináctý – v roce 2008. (Organizátorem bylo sdružení BMI, už v roce 2000 byl projekt oceněn ve finále soutěže Stockholm Challenge Award, které se zúčastnilo 612 projektů z 80 zemí.)

Řekneš si, čtenáři, proč připomínám akce, které už mají svůj zenit dávno za sebou? Proto, že i přesto je má mnoho lidí v mysli stále uloženo! Ostatně měsíc knihy měl svého

prapředka už za první republiky, kdy probíhaly pod patronací Svazu knihkupců a nakladatelů tzv. Týdny knihy. A jejich nositeli byly mimo jiné i knihovny. Právě ty knihovny, které začaly propojovat knihy a internet a dnes oslovují veřejnost populární akcí Noc s Andersenem. Což je dnes asi nejnámější akce, kterou české knihovny svádí v konkurenci populárnějších médií boj o zájem dětí a dětské čtenářství.

Vrátím se k úvodní otázce: Březen – měsíc knihy nebo internetu? Fakticky už ani jednoho, ale přesto asi obojího – zejména budeme-li obě „oslavované“ věci vnímat jako šikovné nástroje. Přecíst si totiž dobrou knížku je stále stejná radost, jako je internet šikovným místem ke sběru aktuálních informací.

A abych nezapomněl v jednom je březen nespornou stálíci – jde o měsíc, v němž končí svoji vládu zima. Ať už budou teploty jakékoli, astronomické jaro začíná 20. března 2015 ve 23:44:53 hodin.

Martin

BŘEZEN ZA KAMNA VLEZEM?

Rozhodně ne! Naopak! 9. březen roku 1990 je dalším možným datem, které si Pionýr může psát mezi (své) Významné dny. Právě toto datum je uvedeno na rozhodnutí Federálního ministerstva vnitra o schválení Pionýra.

DATUM NAROZENÍ PIONÝRA

Tradiční otázka... Takže znovu uvedeme to úplně první: 24. dubna 1949, kdy vznikla Pionýrská organizace Junáka. Nicméně protože my se aktuálně pohybujeme v roce 1990, zdůrazním pátek 9. března 1990 – kdy, jak výše uvedeno, je datováno důležité rozhodnutí ministerstva vnitra. (Abych do toho vnesl úplný zmatek či jasno, doplním, že právní moc dokument nabyl v úterý 13. 3. 1990.). Podstatné je, že bylo úspěšně zakončeno více než měsíc se vlekoucí správní řízení o právním završení vzniku samostatného „Pionýra“. Papír s č.j. OV-187/P-90 – nesmírně důležitý – by však zůstal „jen“ papírem, kdyby nebyl doplňován konkrétní prací pro organizaci.

LETMÝ VÝBĚR DALŠÍCH DAT

12. březen

vydalo ministerstvo školství „Metodický pokyn k řízení a činnosti domů dětí a mládeže, stanic mladých techniků, přírodovědců a turistů, k působení pionýrských skupin při základních školách včetně škol pro mládež vyžadující zvláštní péči a k pracovnímu postavení a řízení vedoucích pionýrských skupin z povolání“

Šlo o významný dokument, který byl výsledkem i několika jednání vedených na ministerstvu zástupci Pionýra. Nově vymezil vztahy mezi školou a dětskou organizací a zároveň rozhodl o osudu stovek pracovních poměrů tehdejších vedoucích pionýrských skupin, což byli zaměstnanci školství.

17. březen

se v Praze sešla Přípravná federální rada Pionýra. Její členové na jednání probírali řadu organizačních, obecně politických i praktických záležitostí. Jedno ze zásadních rozhodnutí spočívalo ve svolání ustavujících zasedání české, slovenské a federální rady Pionýra, které měly nahradit přípravné orgány – bylo svoláno na 5. a 6. května 1990.

27. březen

jednalo předsednictvo České ústřední rady Pionýra – kromě jiného i proto, že jednalo o přípravě posledního zasedání rady...

Jinak ovšem platí, že někteří členové tehdejšího vedení jakoby neznamenalí změny ve společnosti i Pionýru a řešili „problémy“. Vlastně se problémy moc neřešily... Na rozdíl od daleko dynamičtěji jednajících kolegů na Slovensku. Míra pasivity tehdejšího českého vedení je až skličující. Protože čas utíkal v neřešení či polovičatém řešení mnoha záležitostí, které později už nebyly napravitelné... Dění

je opět nutno vnímat v obou rovinách vně i uvnitř Pionýra – přičemž vnější okolnosti začaly stále výrazněji působit na dění vnitřní...

JAK BYLO U NÁS?

Na tuhle otázku by mohli odpovídat na každé pionýrské skupině – u nás (dnes Pionýrská skupina Záře) se tehdy vedly velmi vzrušené diskuze. Přispěl k nim i tlak ze strany (některých) učitelů – za pikantní lze považovat, že těch, kteří ještě s podzimem kontrolovali své žáky, v kterém oddíle pracují, tak na jaře otázku pozměnili: Ještě pracujete v nějakém oddíle? Přišlo nám to k zbláznění, protože jsme se s nimi léta znali a oni moc dobře věděli, co se na skupině dělalo...

O to živější byly debaty uvnitř tehdejšího kolektivu vedoucích a také úvahy, jestli letos (jako tehdy) budeme přece jenom organizovat tábor, v Meziměstí, kam jsme jezdili od r. 1982 (a na stejném místě organizujeme letní tábory dodnes!).

Vzrušená rokováni o tom, co je to pionýrské – a jak moc máme být všichni pionýrští – a nad tehdy aktuální anketou k jednotlivým prvkům.

Máme nosit šátek? A má být červený?

Například o košilích se nediskutovalo, léta se na naší PS nosily zelené. Ale ten šátek byl určitým kamenem úrazu. Patřil jsem tehdy k „mladší“ generaci, ale byl jsem zdrženlivý. Za to naši „Spartakovci“ (oddíl) byli zásadně PRO. Dohoda tehdy nebyla jednoduchá, ale nikdo jim nosit červený šátek nezakázal, přestože jako PS jsme návrh na jeho zařazení mezi symboly nepodpořili. (Pokračování tohoto příběhu ještě přijde.)

Vzpomenete si, jak to bylo u vás?

Martin

KDYŽ DVA ŘÍKAJÍ SKORO TOTÉŽ

Prof. Milan Adam, ministr školství, se v rozhovoru zveřejněném v únoru v Rudém právu (dnes PRÁVO), mimo jiné vyjádřil k tzv. mimoškolní výchově, s tím že patří mimo školu. Chvilu trvalo, než informace pronikla (a byla „správně uchopena“). Ale v březnu se díky tomu začaly dít věci. V některých místech tohle ministrovu vyjádření pochopili jako novou „direktivnu“ a vyhánění (mnohde doslova!) pionýrských skupin v březnu nabralo tempo. Dnes už si to představujeme jen obtížně (o pochopení ani nemluvě), protože to byl zcela nesmyslný přístup. Ostatně i příslušný pokyn MŠMT i vyjádření jiných státních orgánů (např. Úřad vlády) hovořily o tom, že prostory škol ovšem mimoškolní výchově samozřejmě mohou a mají sloužit. Polehoučku tak nápor směřující k odstranění Pionýra nabral obrátky.

PERSONÁLNÍ TŘESK

Již v minulém dílu byla zmínka o zlomu, který pro veškeré dění v organizaci znamenal znejistění existence vedoucích PS, kteří byli zaměstnanci školství. O slabíně tohoto kroku, který se v PO SSM prosadil na konci 70. let, se vedly dlouholeté spory... Klad zvýšení kvalifikace vedoucích PS a jejich sociálních jistot znamenal ovšem schizofrenii, kdy představitel dobrovolné organizace byl zaměstnancem školství. A nyní přinesl někde až děsivé dopady, protože při čistě formálním přístupu (a ten je nám, bohužel, vlastní) bylo řešení prosté: Končí vedoucí PS, zaniká tím i organizace. TEČKA. A připomenutý metodický pokyn tomu trochu přispěl, i když ani v něm se nepravilo nic o ukončení či zániku... Příklady takového likvidačního přístupu je velké množství, a protože orgány Pionýra v ČR jednaly slabě, tak tomu ani nikdo nečelil. Odtud pramení ta často omílaná věta: „Pionýr, to ještě existuje?!“ Veřejnost to zkrátka přijala jako oficiální krok...

VNITŘNÍ PNUTÍ

v hnutí, k tomu též přispělo. Dvě témata rezonovala tak, až se organizace otřásala... Jednak šlo o členské příspěvky (jde o neuvěřitelně vytrvalý evergreen) a o diskuzi vyvolanou anketou k jednotlivým prvkům.

Nechuť k výběru členských příspěvků podpořila svoji kritikou rozhodnutí Přípravné FRP (nebylo podstatné, že zástupce českého vedení byl u projednání směrnice k příspěvkům a připomínky nevznel, ba nešlo ani o připomínky principiální, ale procedurální...) – ale rozporný signál do organizace byl vyslán. Jaké neshody to vyvolalo, asi není nutné rozepisovat. Termín, do něhož měly být příspěvky vybrány (symbolicky byl stanoven na 24. duben), tak začal být ohrožen.

A debata o symbolech/jednotlicích prvcích byla ještě vášnivější než přímo na jednání konference v lednu... Klidně by se v některých místech dala popsat jako monology hluchých, místo aby šlo o vnitřní dialog. Nelze si proto zakrývat, že tak – v konečném důsledku – přispěla spíše k rozleptání vztahů než ujasňování si názorů a tím i utužování Pionýra.

Když se k tomu přidá nejistota, již trpěla dosavadní významná složka organizace – vedoucí pionýrských skupin – a to lze lidsky jistě pochopit, obrázek, který z toho vystává, nemá jasné kontury.

PŘÍKLAD ZA VŠECHNY OSTATNÍ: ČASOPISY

byly samostatným tématem. Dnes se jistě může někdo nevěřičně ptát, jak se organizace, která má vydavatelská práva k téměř deseti tiskovinám, může ocitnout téměř v informačním vakuu? Viděno dnešními očima: vskutku vlastně nemožná situace, protože třeba čistě právně byla tehdy i dnes zcela jasná. Nicméně v oné revoluční době? I mezi tehdejšími redaktory pionýrských časopisů během jara probíhaly vášnivé pře – třeba

Metodický pokyn MŠMT ze dne 12. března 1990 mimo jiné stanovil:

1. Doporučuje se, aby základní školy spolupracovaly s pionýrskými skupinami v návaznosti na § 47 zákona ČNR č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol a ustanovení odst. 8 č. 22 instrukce MŠ ČSR o základní škole ze dne 7. 7. 1985, čj. 21 106/85-200 do data 31. srpna 1990.
2. Funkci vedoucího pionýrské skupiny z povolání se doporučuje zrušit k 31. 8. 1990 tak, aby byla zabezpečena letní činnost žáků základních škol. Při řešení pracovních otázek musí OŠ/ŠS/ONV postupovat podle zákoníku práce a podle vyhlášky FMPSV ze dne 19. prosince 1989. U vedoucích pionýrských skupin z povolání s pedagogickou kvalifikací se doporučuje postupovat ve smyslu metodického pokynu MŠMT ČSR ze dne 13. 12. 1989. Doporučuje se využít systemizace vedoucích pionýrských skupin z povolání pro oblast výchovy mimo vyučování.

NÁZORY Z DISKUZE K NÁZVU ORGANIZACE:

Pionýr by se měl přejmenovat – název je příliš spjatý s minulostí.

Ale co jiného, pokud ne Pionýr. Jak? Třeba Lvíčata. To se líbí dětem, hlavně těm nejmenším. Jo, jo, ale takový šedesátiletý lev či lvice?

Nebo kondor – je krásný v letu... Ale zblízka na něj pohled není zrovna nejvábnější, a také stravu nemá právě ukázkovou...

i o tom, jestli má vůbec Pionýr nárok „na držení“ vydavatelských oprávnění... Právo sem, právo tam – doba vymknutá z pravidel přinášela i situace zjevně absurdní a dnes nemyslitelné.

Nejsmutnější na celé věci byla ovšem skutečnost, že jedním ze šéfredaktorů (Pionýrské sedmičky, následně Sedmičky) byla i členka předsednictva České rady Pionýra a že by

DOPIS Z PŘEDJAŘÍ 1990

„Vážení přátelé,

současné politické změny v naší republice jsou tak hluboké a nezvratné, že zasahují do všech oblastí naší společnosti. Nevyhýbají se ani dětem, dětskému myšlení, dětským organizacím. Starší děti jsou schopny vytvořit si i názor svůj, ty menší přebírají názory svých rodičů. Tak, jak myslí a mluví doma jejich rodiče, tak mluví děti.

Jsem dlouholetý pionýrský vedoucí a mohu snad říci (podle ohlasů bývalých pionýrů), že úspěšný. V současné době pracuji jako vedoucí oddílu Jitřenka 237. PS, Blažovského 550 v Praze 4 na Jižním městě. Jak jsem zjistil, některé oddíly se pomalu rozpadají, nebo již ukončily svou činnost. S problémem odchodu některých členů se potýkám i já. Při jedné schůzce, kdy jsme hráli stopovanou, se mi jedna členka se smutkem svěřila, že již nebude chodit dále do oddílu, protože jí to matka nedovolí. Když jsem se zeptal, proč jí to nedovolí, odpověď zněla, protože pionýrští vedoucí jsou komunisté. Zeptal jsem se, zda se jí činnost, kterou děláme, líbí. Odpověděla s nadšením, že ano.

Stejnému tématu jsem věnoval část následující schůzky, kde jsem osmnácti členům sdělil svoje poznatky. Navrhl jsem jim, aby se zamysleli nad tím, zda je činnost přitažlivá, zda je uspokojuje, zda jim přináší pocit štěstí. Dále jsem jim řekl, aby se snažili hodnotit svého vedoucího podle toho, co dělá, nikoliv podle toho, kdo nebo co je. Řekl jsem jim také, aby o naší činnosti informovali rodiče. Aby doma vysvětlili, že Pionýr je organizací, která jim umožňuje se plně realizovat v kolektivu. Po této úvaze i po napsání dopisu rodičům o svém vztahu k této práci, k dětem, ke spolupráci s nimi, se výsledek dostavil. Jedeme dál s plným počtem členů tak, jak jsme v září činnost zahájili.

Rád bych využil této příležitosti k tomu, abych poděkoval naší skupinové vedoucí Zdeně Effové za její upřímný, krásný a nezištný vztah k dětem, k vedoucím a k této práci. Ať to bude se skupinovými vedoucími jakkoliv, Zdena vždy zůstane zářným příkladem poctivého a obětavého člověka pro nás pro všechny."

Josef Soustružník

tam nějak fungoval věcný přenos informací – to zaznamenal jen málokdo.

Časopisy (a později ale třeba i celý deník MLADÁ FRONTA, nyní MLADÁ FRONTA DNES) se staly doslova rozbuškou mezi Pionýrem, Svazem mladých a časopisy a celým nakladatelstvím Mladá fronta. Na každý pád platilo, že kolem Pionýra bylo v médiích informační vakuum, které snadno zaplnila informace o zániku či nahrazení Pionýra Junákem.

Pionýru pomáhal pouze jediný časopis – PIONÝRSKÁ ŠTAFETA, což byl časopis pro vedoucí. Měl ovšem tříměsíční výrobní lhůtu! To v praxi znamenalo, že březnové číslo PŠ se redakčně připravovalo na přelomu prosince '89 a ledna '90 (z tiráže: Dáno k tisku 3. 1. 1990). Míra „aktuálnosti“ z toho plynula zcela zřetelně, za husarský kousek se pokládalo, že v březnovém čísle vyšla na dvou stranách reportáž o lednové Mimořádné konferenci v Brně...

MAJETKOVÉ VYROVNÁNÍ...

Obtíží kolem majetku přibývalo i kvůli vzniku nových organizací, jejich představitelé „to“ cítili jako možnost získat prostředky. A tak se k lopotně se ustavující tzv. Majetko-právní unii, jež by otázky kolem majetku řešila podobně, jako to rozumně vyřešily odborové svazy, hlásili stále další a další... a tím se ujednání komplikovala. A komu se hned nevyšlo vstříc, spustil pokřik, jak si bývalé struktury uzurpují práva... Toho se ihned chytily senzacechtiví novopečení politici a jakékoli rozumné řešení se vzdalovalo. A to na všech úrovních (federální, slovenské a české).

Vždyť lákadlo 141 milionů, s nimiž měl v Česku pro rok 1990 disponovat Svaz mladých, bylo jako světlo pro noční můry... Co na tom, že zhruba 90% těchto prostředků bylo (předem) účelově vázáno, například 52 milionů na dokončení započatých investic, 10 milionů na jejich vybavení, 39 milionů bylo určeno

na vyrovnání závazků vůči bývalým zaměstnancům, další na předm určené dotace pro kluby Vědeckotechnické činnosti mládeže... Takže na vlastní „porcování“ zbylo 16 milionů Kč, což byl vlastně pakatel.

O zápletkách ve vztazích mezi Svazem mladých a Pionýrem už jsme psali, přesto se nakonec dospělo alespoň k některým dílčím závěrům – například k doporučení upravit vztahy mezi okresními koordináčními centry Svazu mladých a okresními radami Pionýra v písemné prozatímní dohodě o spolupráci. A nastalo další kolo vyjednávání, co by v ní mohlo být obsaženo. Pro nezúčastněného pozorovatele nekonečný a zdlouhavý proces...

Martin

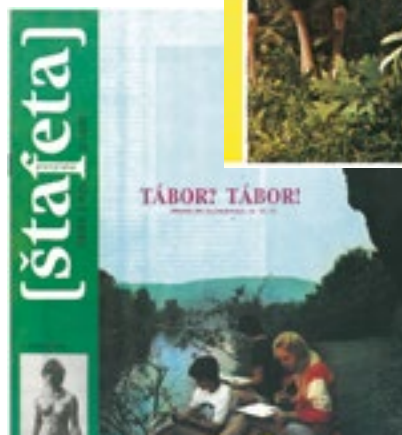

MINISTRŮV VÝROK

Ministr školství (Prof. MUDr. Milan Adam, DrSc.) opravdu vyslovil přesvědčení, že mimoškolní výchova patří mimo školu (rozhovor v Rudém právu, 8. 2. 1990).

Ale také připustil, že to neznamená, že by pro tuto činnost nemohlo být využíváno školních zařízení.

To už ovšem mnozí nedoposlechli...

KOMUNISMUS A FAŠISMUS JEDNO JSOU...

Přišel čas se odpoutat od komunismu a křesťanství, i když jde o téma vděčné – nemálo dnešních filozofů, historiků a sociologů uvažuje v alternativních představách o tom, jak by se vývoj společnosti ubíral dál... Komunisté, stejně jako křesťané, rozšiřovali svoji ideologii ohněm a mečem – koneckonců je to vždy „jen“ otázka moci. Komunističtí vládcové stejně jako klérus ve své touze po světovládě zapoměli na své prvotní ideje a pro udržení moci byli ochotni udělat leccos. Výsledkem pak je, že mnozí lidé nevěří... nikomu a ničemu.

Jedno z nesmírně citlivých témat a častých argumentů je zamyšlení nad tezí, že komunismus a fašismus jsou dvě stejně zrůdné ideologie.

ČASTÝ OMYL!

Bohužel hned v úvodu se skrývá jedno z čertových kopýtek podobně jednoduchých soudů... Protože autor podobných výroků odhalí svoji povrchnost už jenom zevšeobecněným použitím pojmu fašismus*/. Aniž by si uvědomil, co všechno tento pojem obsahuje. A že s největší pravděpodobností má na mysli srovnání komunismu a nacismu... A jsme opět zpátky u teze, že dějiny jsou čímsi velmi komplikovaným – rozhodně nejsou jednobarevné!

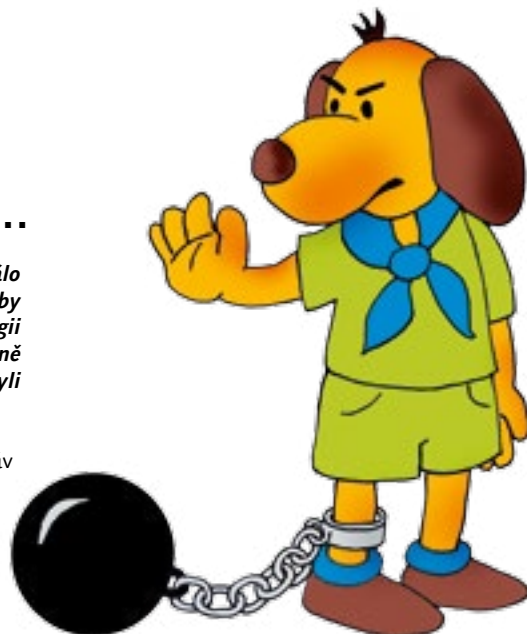
LIBERÁLNÍ DEMOKRACIE

Dnes žijeme v prostředí, kterému politologové říkají liberální demokracie a k tomuto pojmenování vztahují určité typické znaky. A komunisté – nahlédnete-li na ně bez předpojatosti – je radikalizovali. Je-li typickým prvkem liberální demokracie lidská důstojnost a politická rovnost – tedy její promítání do občanských, politických a kulturních práv,

komunismus žádal její prosazení až do práv sociálních a hospodářských. Což ovšem – dle hledisek liberální demokracie – už je „přes míru“. Nacismus je ovšem jeho protipólem (komunismu) – liberalismus totiž neradikalizuje, ale zcela jednoznačně ho pouze odmítá.

OPRAVDU KOMUNISMUS = FAŠISMUS?

Komunismus je přesvědčen, že jednotlivci jsou zásadně ovlivňováni svým postavením ve společnosti a cesta k lepšímu životu jednotlivce proto vede přes strukturální změny, tj. proměnu stavby a vnitřních i vnějších vztahů a vazeb, což v maximalistické variantě směřovalo k představě, že v komunismu už lidé nebudou krást a vraždit (což je velmi nebo spíš – pro mnohé – trapně naivní, nicméně stát, jako instituce, měl fakticky perspektivně odumírat a ztrácet vliv). Nacismus naproti tomu od samotného začátku nabízel daleko snazší (a rychlejší) řešení – společně zlepšíme tím, že ji úplně zbavíme nejprve židovstva... později dalších méněcenných... a stát v tom měl hrát zásadní roli, bezprostředně i v budoucnu. V tom bylo jádro

Ilustrace: J. Dostál

a podstatný rozdíl v obou ideologiích. Což byl i důvod jejich vzájemného nepřátelství – kdyby tam totiž tento i další protiklady nebyly, jen obtížně by se dostávaly do rozporu.

NEOMLOUVÁM ŽÁDNÉ ZLOČINY

Ale je-li – například právě u nás v Čechách a na Moravě – komunismus kritizován a nenáviděn za majetkové přesuny podbarvené ideologickým zdůvodněním, jak ozřejmit přesuny majetku v době pobělohorské (nesporně) ve prospěch určité názorové skupiny? A nebo, ať nejdeme tak hluboko do historie: Jak vysvětlit zrušení šlechtických titulů a zabavení velkých pozemků za první republiky? Mně to přijde jako – nesporně mírnější, ale stále podstatou stejná – změna společnosti reformou její struktury: Někomu se vzalo... a jinému dalo...

Jistě, vše se vždy událo v určitých historických podmínkách a souvislostech, ale copak to není námět k zamyšlení?

NEJDE O NIC MÉNĚ ANI VÍCE

než o výzvu přestat se pohybovat v černobílém světě. Je nezbytné vložit do pochopení historie i osobní práci a prostředky, zejména čas. Vytváření jednoduchých řešení s sebou totiž nese velké nebezpečí: vytvoření obecných ovšem beztvářých kategorií – viníků, nezalých, obětí či vždy spravedlivých hrdinů... Na závěr dnes popíchnutí nad jiné aktuální: Velkou oblibu levicové politiky a ideálů sociálně spravedlivější společnosti v tak obrovské prostoře, jako je Střední a Jižní Amerika, dnes velké množství politologů, historiků a dalších odborníků přisuzuje Spojeným státům... a chápe to jako odvrácenou stranu desetiletí trvajících snah zadržet komunismus v této části světa. Mimochodem – o těchto režimech se všeobecně mluví jako o fašizujících a nedemokratických. Podpora tamějších velmi sporných postav, často až obskurních figur v podobě diktátorů, dnes vede k vychýlení „kyvadla dějin“ právě na opačnou stranu. Ironie osudu, nemyslíte?

Martin

*/ Pod pojmem fašismus se ovšem skrývá tolik vzájemně odlišných zřízení v různých státech, že použití toho pojmu samotného je pro jakékoli srovnávání vlastně nemožné.

**Poder Popular para todos
Justicia Social para todos
Conciencia para todos
Educación para todos
Seguridad para todos
Soberanía para todos
Viviendas para todos
Empleo para todos
PDVSA para todos
Salud para todos
Paz para todos**
y

STRUČNĚ Z VV ČRP

Výkonný výbor ČRP jednal začátkem února v Praze. Co bylo tentokrát na programu?

Po nezbytných procedurálních záležitostech a úvodním bloku informací o jednáních vně i uvnitř spolku se členové věnovali například rozpravě o budoucím obsazení orgánů Pionýra (v souvislosti s chystaným zahájením přípravy IX. VZP) nebo předloženým návrhům na pionýrská vyznamenání.

Na programu nemohly chybět dlouhodobé komplexní úkoly, jako je legislativní plán a jeho postupné naplňování – tentokrát šlo konkrétně o projednání stavu úprav Směrnice o kontrolní činnosti Pionýra a Pokynů pro pořádání republikových akcí. Podobně dlouhodobým procesem je příprava Konference o činnosti Pionýra (více se dočtete na straně 16 a 17). Mimo jiné bylo schváleno umístění konference do Mladé Boleslavi.

VV ČRP se ale přirozeně zabýval i záležitostmi aktuálnějšími, především v blízké budoucnosti nadcházejícími akcemi. Projednán tak byl stav přípravy Kamínek 2015, zapojení do Českého dne proti rakovině 2015, zprávy ze štábu RESETu (více také na straně 15) či stav přihlášení akcí do Pionýrské pětadvacítky (více na straně 6). Projednány byly také záměry dvou vzdělávacích akcí: Letní táborové školy (více na straně 12) a zážitkového semináře k výchovným programům (více v lednové Mozaice, str. 14). Vzhledem k tomu, že VV jednal jen týden po Ledové Praze a koncertu Děti dětem, proběhlo i hodnocení těchto výrazných otevřených akcí a jejich mediálních výstupů.

Jako na každém obdobném jednání nemohly chybět aktuální informace o stavu například evidence členů, nemovitostí Pionýra

(v souvislosti s nimi byl projednán také plán kontrolních dnů) či hospodaření. Ve finanční oblasti byly projednány investiční priority, pokyny pro čerpání dotací MŠMT, rozdělení prostředků v tzv. Oblasti číslo 2 a podobně. Abychom ale skončili něčím „hravějším“ – výkonný výbor se zabýval také úpravami pravidel Soutěže etapových her a soutěže Sami o sobě, přičemž také vyhlásil nový ročník této propagační soutěže s ústředním tématem oslav 25. výročí.

Jakub

VÝKOP Z NAŠÍ KOP

NA ÚSTECKU JE NÁM BLAZE

Na Ústecku je sice draze, ale pionýři se mají blaze. Jedenáct skupin tu máme, vzájemně si pomáháme. Krajské setkání se zadařilo, sto třicet lidiček tam bylo. Sice nám dost přišlo, ale bylo veselo! Na KOVce se scházíme, vedoucí si školíme, aby s dětmi pracovali, a dlouho nám vydrželi. V účetnictví pořád bruslíme, ale my se vážně snažíme. Ekonom tu nový vládne, věříme, že to všechno zvládne. Dotace jsme stihli včas, penízky nám přijdou zas. Náš předseda v Důlcích jí i spí, domů už moc nechodí. Za to jsme je vylepšili, nová okna pořídili. Už sem ani nepřší, všichni jsme tu v bezpečí. Máme se tu všichni rádi a jsme velcí kamarádi.

Rudolf Zeus, předseda Ústecké KOP

BENEFIČNÍ AKCE

V našem seriálu o fundraisingu se vám snažíme přinášet informace, které by se vám mohly hodit. Obecně o tomto tématu se nedá na mnoha místech dočíst. I když má fundraising ve světě své pevně ukotvené místo, v Česku je stále trochu méně rozšířený. Kdo se rozhodne shánět finanční prostředky touto cestou, jistě mu budou nápomocny knihy o fundraisingu nebo specializované kurzy. K získání alespoň nějakého povědomí snad poslouží i střípky, které vám v Mozaice předkládáme. Dnešním tématem jsou benefiční akce.

Když se řekne benefiční akce, každému naskočí před očima koncert, sál plný diváků a dobrovolné vstupné. Ovšem podob benefičních akcí je mnoho. Může se jednat o dobročinné aukce, prodejní výstavy, sportovní akce, divadelní programy nebo třeba večere s programem atd. Originálním nápadům se meze nekladou. Možná už podobnou akci dokonce na skupině pořádáte, jen vás nenapadlo pojmenovat ji jako „benefiční“. A co třeba vámi pořádanou akci alespoň využít ke sběru kontaktů? Ať už tak nebo tak, rozhodnete-li se do uspořádání benefiční akce pustit, bude se vám nejspíš hodit následující desatero. Některé body jsou dobrými tipy pro organizaci jakékoliv akce obecně.

1. Akci naplánujte tak, abyste ji mohli opakovat, a aby se chyby, které vás možná napoprvé přijdou draho, proměnily v následujících letech v přínos.
2. Snažte se, aby vše, co potřebujete, bylo darováno. Materiály, jídlo, reklama, zvukové zařízení, prostory a personál, teprve když maximum toho získáte zadarmo, akce se vám vyplatí.
3. Začněte s menší akcí, kterou perfektně zvládnete. Udělejte jí publicitu, zorganizujte ji přitažlivým způsobem, aby o ni lidé přišli opět měli zájem.
4. Začněte plánovat s dvojnásobným předstihem, než jaký se vám zdá vhodný.
5. Pokud akce vyžaduje větší náklady vynaložené předem, naplánujte si úniková

opatření typu: Pokud se lístky neprodají do určitého termínu, akce se ruší. Stanovte minimální počet prodaných lístků tak, aby se pokryly vaše náklady.

6. Jako doplňkový zdroj peněz využijte reklamní brožurku nebo památní program na danou akci.
7. Dobře si naplánujte, jaká povolení budete potřebovat pro pořádání akce a jakým způsobem budete získávat a evidovat dary, abyste se vyhnuli eventuálním daňovým problémům.
8. Zajistěte, aby při plánování a řízení akce byla ve vedoucí pozici kompetentní osoba se silnými organizačními sklony.
9. Zajistěte přesnou evidenci a dobrou ochranu všem finančním částkám přímo předávaným na akci.
10. Zajistěte akci publicitu, využijte k tomu všechna média, která můžete.

A ještě něco: Vyzbrojte se úsměvem a nesundávejte ho po celou dobu akce, ať se děje cokoliv.

Těchto „Deset způsobů, jak zvýšit finanční úspěch benefiční akce“ je čerpáno z materiálu Fundraising – základy, individuální dárci, firmy od Jana Kroupy a Jany Ledvinové, což jsou skripta k jednomu z kurzů pořádaných Českým centrem fundraisingu, při jejichž zřetelování bylo čerpáno z mnohé další literatury a zkušeností řady lidí z oboru.

Eva

TROCHA TEORIE „ÚJMY“

V předchozích částech naší právní rubriky jsme si povídali o konkrétních případech škody, jejího vzniku a odpovědnosti za ni. Nyní nadešla chvíle, kdy využijeme těchto znalostí „casuistiky“ (to jsou již popsány konkrétní případy) a budeme se věnovat zobecnění, přesněji tomu, jak to vlastně s právní úpravou je.

Čeho si v prvé řadě všimneme, je nová terminologie, která byla doposud vlastní jen právní teorii. Občanský zákoník (Zákon č. 89/2012 Sb.) přichází totiž s výslovným označením „škůdce“ (ten kdo újmu/škodu způsobil) a generálním pojmem „újma“.

Nastolený terminologický vývoj je logický, neboť dosavadní právní úprava operovala s pojmy „škoda“ a „nemajetková újma“, kde druhý z pojmů nutně vedl k logickému závěru, že když může být újma nemajetková, měla by být také majetková. Z toho pak bylo dovozováno, že majetková újma je škoda, ovšem slovo „újma“ je jazykově obecnější než „škoda“, takže to tak vlastně není, a tudíž je

slovy zaplatil za poškozeného) nebo mu poskytl náhradu (tedy uhradil to, co poškozený musel zaplatit nebo jinak poskytnout). Současně si všimněte, že zákon hovoří o újmě na „jmění“ – nikoliv o „újmě na majetku“. K této zdánlivě nevýznamné formulační změně bylo přistoupeno proto, že jmění je nejobecnějším výrazem pro jakákoliv aktiva, která mohou jedinci náležet – tedy bez ohledu na to, zda jsou movitá či nemovitá či zda mají hmotné vyjádření (skříň, auto, písek) nebo jsou nehmotná (autorská práva, zaknihovaný cenný papír nebo pohledávka).

b) Újmu nemajetkovou, kterou vymezuje jako újmu na přirozených právech (§ 2956 NOZ), ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka a jeho zdraví a způsobené duševní útrapy. Nemajetková újma se odlišuje (nahrazuje) tzv. přiměřeným zadostiučiněním. Přiměřenost záleží na konkrétních okolnostech případu, způsobu, jakým byla nemajetková újma způsobena, a následcích. Zadostiučinění může spočívat v povinnosti omluvy, která může být soukromá (písenná omluva), nebo veřejná (v tisku), nebo může spočívat v zaplacení určité peněžité částky. Náhrada nemajetkové újmy je svým způsobem i „soukromý trest“, takže je jasné, že jinak bude poskytnuta při poškození zdraví, způsobeném z nedbalosti, oproti jednání úmyslnému, podobně jako při šíření nepravdivé informace tiskem, ke kterému došlo z nedbalosti (nedostatečně ověřený zdroj), oproti úmyslně vytvořené pomluvě. Zadostiučinění musí být poskytnuto v penězích, nezajistí-li jeho jiný způsob skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy.

Samostatně je upravena náhrada při ublížení na zdraví a při usmrcení:

1. Při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy.
2. Škůdce nahradí i ztížení společenského uplatnění (tzv. trvalé následky), vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného.
3. Při usmrcení nebo zvlášť závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce duševní útrapy manželu, rodiči, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení.

Občanský zákoník upravuje (oproti dosavadní zažitě praxi) nově pojetí právní odpovědnosti. Zajímavé je, že už zcela ojediněle hovoří o odpovědnosti a namísto toho hovoří jen o povinnosti nahradit škodu, která vzniká v případě:

- a) Porušení dobrých mravů: Podle § 2909 OZ je totiž škůdce povinen nahradit škodu, kterou poškozenému způsobí úmyslným porušením dobrých mravů.
- b) Porušení zákona: § 2910 OZ totiž stanoví, že škůdce nahradí poškozenému, co mu způsobil tím, že vlastním zaviněním porušil zákonnou povinnost.
- c) Porušení smlouvy: Ustanovení § 2913 odst. 1 OZ stanoví, že smluvní strana, která poruší smluvně převzatou povinnost, nahradí škodu tím vzniklou druhé straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit.

Michal Pokorný
advokát, právní zástupce Pionýra

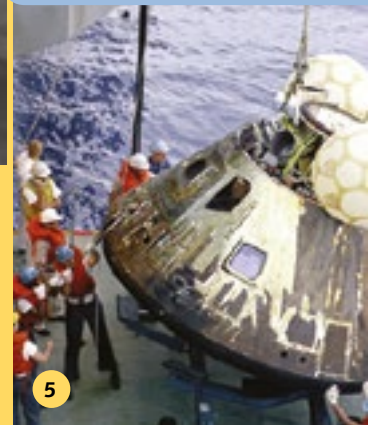
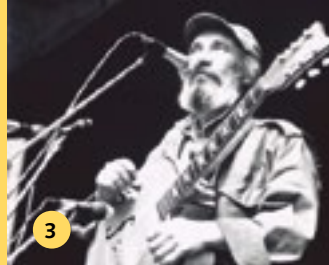

to nějaký terminologický bláznec. V zákoně to však bylo tak dlouho, že už se tím nikdo ani nechtěl zabývat, a až nová právní úprava se pokusila vnést do věci pořádek.

Normativně vyjádřenou snahou nový občanský zákoník rozlišuje:

- a) Újmu majetkovou, kterou vymezuje jako újmu na jmění a v závorce ji označuje za škodu. Pokud budeme hovořit o škodě (neb jsme na to všichni zvyklí), je tím míněna ve formalizované mluvě „majetková újma“. Hradí se skutečná škoda (tj. hodnota toho, o č se zmenšil majetek poškozeného) a to, co poškozenému ušlo (ušlý zisk, například ztráta na mzdě určená rozdílem mezi obvyklou mzdou a dávkami v nemoci). Pokud spočívá škoda ve vzniku dluhu (například pokuta uložená úřadem), má poškozený právo, aby ho škůdce dluhu zprostil (jinými

škoda (majetková újma) se nahrazuje uvedením do předešlého stavu – tzv. naturální restituce – například při postříkání budovy barvou může poškozený zajistit nebo osobně provést nový nátěr. Není-li to dobře možné – například došlo-li k totální zkáze motorového vozidla při nehodě tak, že by oprava byla nesmyslně nákladná – anebo žádá-li to poškozený, hradí se škoda v penězích (§ 2591 odst. 1 OZ). Mohou však nastat i situace, kdy uvedení v předešlý stav není možné: To nastane například v situaci, kdy v důsledku jednání škůdce vznikne poškozenému povinnost poskytnout jinému peněžité plnění (účetní podá danové přiznání pozdě a v důsledku toho jeho klientovi vznikne povinnost zaplatit pokutu). Pak připadá samozřejmě v úvahu jen náhrada v penězích.

1. 4. 1715 byl jedním ze svých druhů zabit slezský zbojník Ondráš (* 13. 11. 1680). Traduje se, že byl ochráncem chudých a měl nadpřirozené schopnosti. Jeho příběh inspiroval řadu umělců (např. Ilju Hurníka k baletu Ondráš, 1950).

1. 4. 1815 se narodil německý politik Otto von Bismarck († 30. 7. 1898).

1. 4. 1835 se narodil český vydavatel Josef Vilímeček († 16. 4. 1911).

2. 4. 1725 se narodil italský kněz, dobrodruh, špion, diplomat a spisovatel Giacomo Casanova († 4. 6. 1798). (obr. 1)

2. 4. 1805 se narodil spisovatel Hans Christian Andersen († 4. 8. 1875). Proslul jako tvůrce pohádek, napsal ale i několik úspěšných románů a několik nepříliš úspěšných básnických sbírek a divadelních her. (obr. 2)

3. 4. 1915 přešlo dobrovolně do zajetí na východní frontě 1880 mužů 28. pražského pluku císařské armády.

4. 4. 1915 se narodil český prozaik a dramatik Jan Drda († 28. 11. 1970).

4. 4. 1935 se narodil český písničkář Wabi Ryvola († 28. 2. 1995). (obr. 3)

4. 4. 1945 jmenoval prezident Edvard Beneš na osvobozeném území v Košicích novou vládu v čele se sociálním demokratem Zdeňkem Fierlingerem.

4. 4. 1975 byla v Albuquerque, Nové Mexiko, Billem Gatesem a Paulem Allenem založena společnost Microsoft.

5. 4. 1355 byl v Římě Karel IV. korunován římským císařem.

5. 4. 1835 se narodil český básník Vítězslav Hálek († 8. 10. 1874).

8. 4. 1855 se narodil český novinář a politik Adolf Stránský († 18. 12. 1931).

9. 4. 1865 byla kapitulací vojska Konfederace pod velením generála Lee v bitvě u Appomattoxu oficiálně ukončena Americká občanská válka.

10. 4. 1945 Pravděpodobně zemřel v koncentračním táboře malíř a spisovatel Josef Čapek (* 23. 3. 1887). (obr. 4)

11. 4. 1755 se narodil britský lékař James Parkinson, který v roce 1817 popsal onemocnění centrální nervové soustavy později označované jako Parkinsonova nemoc († 21. 12. 1824).

11. 4. 1945 osvobodila americká armáda koncentrační tábor Buchenwald.

11. 4. 1945 se narodil Karel Steigerwald, český scenárista, dramatik a publicista.

11. 4. 1970 odstartovala z mysu Canaveral na Floridě kosmická loď Apollo 13. Při cestě k Měsíci došlo k výbuchu jedné z nádrží se stlačeným kyslíkem a loď byla nucena uskutečnit předčasný návrat na Zemi (17. 4. 1970). (obr. 5)

11. 4. 1970 oznámil Paul McCartney svůj odchod od Beatles a nejslavnější hudební skupina se rozpadla.

13. 4. 1945 se narodil Štěpán Škorpil, sportovní novinář a televizní komentátor.

14. 4. 1865 byl prezident USA Abraham Lincoln smrtelně postřelen Johnem Wilkesem Boothem. Druhý den nato zemřel. (obr. 6)

15. 4. 1955 otevřel čechoamerický podnikatel Ray Kroc v americkém Des Plines v Illinois první restauraci McDonald's.

17. 4. 1925 se narodil k výtvarník Miloš Nesvadba.

17. 4. 1935 se narodil výtvarník Jiří Šalamoun, mj. kreslíř Maxipsa Fíka.

18. 4. 1945 vstoupili do prostoru Ašského výběžku první američtí vojáci – průzkumná hlídka 3. praporu 358. pluku 90. divize americké armády pod vedením generála Pattona.

19. 4. 1945 vypálili nacisté partyzánskou osadu Ploštínu na území obce Drnovice (okres Zlín); zastřelili nebo zaživa upálili 28 lidí.

19. 4. 1925 se narodil Karel Teissig, český malíř, ilustrátor a grafik († 1. 10. 2000).

20. 4. 1695 se narodil olomoucký barokní sochař Filip Sattler († 20. 5. 1738).

22. 4. 1915 byly poprvé masověji použity chemické zbraně, a to Německem v bitvě u Yper v Belgii.

22. 4. 1915 pozatýkala turecká policie 235 příslušníků arménské inteligence, kteří byli následně bez soudu zavražděni. Tato událost se považuje za začátek turecké genocidy proti Arménům.

22. 4. 1945 započala Rudá armáda poslední válečné operace 2. světové války – útok na Berlín.

22. 4. 1975 se narodil fotbalista Pavel Horváth.

23. 4. 1945 byla obec Prlov vyhlazena německými nacisty.

24. 4. 1865 se narodil Jiří Janda, zakladatel a první ředitel zoologické zahrady v Praze († 25. srpna 1938).

25. 4. 1865 byla založena Pražská společnost pro paroplavbu na řece Vltavě.

25. 4. 1945 se narodil Jan Pospíšil, dvacetinásobný mistr světa v kolové společně se svým bratrem Jindřichem (nar. 23. 3. 1942). (obr. 7)

26. 4. 1945 bylo Brno osvobozeno sovětskými vojsky 2. ukrajinského frontu.

29. 4. 1945 se v Praze uskutečnila ustavující schůze České národní rady, předsedou byl zvolen Albert Pražák, místopředsedou Josef Smrkovský.

29. 4. 1945 osvobodila americká armáda koncentrační tábor Dachau. Ten byl otevřen jako první nacistický koncentrační tábor v Německu 22. března 1933.

29. 4. 1945 spáchal Adolf Hitler po svatbě s Evou Braun společně s ní sebevraždu.

29. 4. 1785 se narodil Karl Drais, německý lesník a vynálezce († 12. 12. 1851), vynálezce např. velocipédu, psacího stroje a sporáku.

29. 4. 1885 se narodil novinář a spisovatel Egon Ervin Kisch († 13. 9. 1968).

30. 4. 1945 osvobodila sovětská vojska Ostravu.

30. 4. 1845 se narodil Emil Ott, právník, rektor Univerzity Karlovy († 15. prosince 1924).

BILLIE HOLIDAY

(7. 4. 1915–17. 7. 1959) americká jazzová zpěvačka, jedna z největších všech dob. Její otec byl dítětem (jedním ze 17) černé otrokyně z Virginie a bílého irského majitele plantáže. Když se Billie narodila, bylo její matce údajně jen 13 a jejímu otci 16 let. Vyrůstala v chudé čtvrti ve městě Baltimore. Její rodiče se krátce po svatbě opět rozvedli. Billie také přiznala, že byla v 11 letech znásilněna. V roce 1925 byla poslána do katolického nápravného ústavu. O dva roky později se s pomocí rodinného přítele dostala ven. Koncem 20. let se Billie s matkou přestěhovaly do New Yorku. Začátkem 30. let se živila jako prostitutka a také zpíváním v různých harlemských nočních klubech. Nedostávala však žádný plat, jen spopitné. Traduje se, že sama téměř bez peněz a vyhozená z bytu zpívala píseň Travelin' All Alone tak, že to obecenstvo dohánělo k slzám. V roce 1933 ji objevil hledač talentů John Hammond...

připravil Lee

ZIMNÍ „JARKY“

Jako každý rok začínají jarní prázdniny ještě v době, kdy je jaro ještě daleko. To ale pionýrům nebrání si je pořádně užít. Právě o těchto prázdninách totiž často vyrážejí na zimní tábory do hor, ale i na jiné výpravy. Ostatně ale není tak důležité, kam vyrážíme, když s sebou máme partu kamarádů...